

ØF-rapport nr. 09/2006

**Evaluering av ungdommens fylkesting i
Hedmark Perioden 1998 til 2005**

**Av
Espen Køhn og Vegard Johansen**

Østlandsforskning

er et forskningsinstitutt som ble etablert i 1984 med Oppland, Hedmark og Buskerud fylkeskommuner samt Kommunaldepartementet som stiftere.

Østlandsforskning er lokalisert i høgskolemiljøet på Lillehammer. Instituttet driver anvendt, tverrfaglig og problemorientert forskning og utvikling.

Østlandsforskning er orientert mot en bred og sammensatt gruppe brukere. Den faglige virksomheten er konsentrert om to områder:

Næringsliv og regional utvikling Velferds-, organisasjons- og kommunalforskning

Østlandsforsknings viktigste oppdragsgivere er departement, fylkeskommuner, kommuner, statlige etater, råd og utvalg, Norges forskningsråd, næringslivet og bransjeorganisasjoner.

Østlandsforskning har samarbeidsavtaler med Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Hedmark og Norsk institutt for naturforskning. Denne kunnskapsressursen utnyttes til beste for alle parter

ØF-rapport nr. 09/2006

**Evaluering av ungdommens fylkesting i
Hedmark Perioden 1998 til 2005**

**Av
Espen Køhn og Vegard Johansen**



østlandsforskning

Tittel: Ungdommens fylkesting i Hedmark. En evaluering av perioden 1998-2005 med utgangspunkt i forbedringspotensialer.

Forfattere: Espen Køhn og Vegard Johansen

ØF-rapport nr.: 09/2006

ISBN nr.: 82-7356-588-2

ISSN nr.: 0809-1617

Prosjektnummer: 10049

Prosjektnavn: Evaluering av Ungdommens fylkesting i Hedmark

Oppdragsgiver: Hedmark fylkeskommune

Prosjektleder: Espen Køhn

Referat: Ungdommens fylkesting (UFT) hadde sitt første møte i april 1998 og er nå inne i sitt åttende år. Våren 2004 bestemte fylkestinget at det skulle settes av penger til en ekstern evaluering, og ØF begynte evalueringen 2. januar 2006.

Hovedinntrykket forskerne sitter igjen med -- etter å ha foretatt dokumentanalyser, dybdeintervjuer med sentrale aktører og spørreundersøkelser både blant medlemmer/tidligere medlemmer i UFT og dagens fylkestingsrepresentanter -- er at UFT har vært en positiv ordning både for fylkeskommunen, fylkesting og ungdommene som har medvirket. Formålene til ordningen - medbestemmelse, økt samfunnsengasjement og trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler -- er i stor grad fulgt opp. Det har imidlertid vært noen "svake" perioder, og ansvaret for disse må deles av både fylkeskommunen og ungdommene som har medvirket.

Evalueringen har vist at det er rom for forbedringer/endringer knyttet til: i) Kontinuitet og stillingsandel i sekretærfunksjonen; ii) skoloring i ledelse, gruppeprosesser og medier; iii) ny modell for saksgangen; iv) endringer i forhold til gruppene; v) økt engasjement blant UFT-medlemmene; vi) rekrutteringsprosessen; og vii) nye aldersgrenser.

Emneord: Evaluering, Ungdommens, ungdom, fylkesting, UFT, barn, medbestemmelse, Hedmark, fylkeskommune, fylkesråd

Dato: Mars 2006

Antall sider: 66

Pris: Kr 110,-

Utgiver: Østlandsforskning
Serviceboks
2626 Lillehammer
Telefon 61 26 57 00
Telefax 61 25 41 65
e-mail: post@ostforsk.no
<http://www.ostforsk.no>

[] Dette eksemplar er fremstilt etter KOPINOR, Stenergate 1 0050 Oslo 1.
Eksemplarframstilling i strid med åndsverkloven er straffbart og kan medføre erstatningsansvar.

Forord

Ungdommens fylkesting (UFT) hadde sitt første møte i april 1998. Siden den gang har rundt 200 ungdommer deltatt i ordningen som nå er inne i sitt åttende år.

I juni 2004 behandlet Hedmark fylkesting noen forslag til vedtektsendringer for UFT, og i debatten kom det da frem at ikke alle politikerne i fylkestinget var like fornøyde med den jobben som ble gjort i UFT. I vedtaket het det til sist: Fylkestinget ber om at Ungdommens fylkesting blir evaluert i sin helhet.¹

Fylkesdirektørens sekretariat fikk i oppgave å igangsette evalueringen, og organiseringen av dette arbeidet ble fastlagt i mars 2005. Da Østlandsforskning kom inn på banen var det fortsatt stor usikkerhet m.h.t. hvor mye eksternt forskningsbistand som skulle brukes, men i løpet av høsten 2005 falt brikkene på plass. I desember 2005 hadde kontaktgruppen og Østlandsforskning representanter de siste samtaler angående hvilke temaer som skulle diskuteres i evalueringen.

Evalueringen av UFT har vært gjennomført i løpet av januar og februar 2006. Tidsperspektivet og midlene man har hatt til rådighet har gitt mulighet til å granske noen utvalgte temaer, men man har ikke hatt mulighet til å gå i dybden rundt alle spennende problemstillinger som er blitt reist i løpet av studien. Forskerne Espen Køhn og Vegard Johansen har stått for evalueringen, og står ansvarlig for innhold og vurderinger som er gjort i rapporten.

Rapporten ville ikke latt seg gjennomføre uten alle informantene som har latt seg intervjuet og bidratt med vesentlig informasjon som grunnlag for mange av våre vurderinger. Vi takker samtlige for deres åpenhet, vilje og tid til å snakke med oss.

Våre kontaktpersoner hos oppdragsgiver har bidratt med den informasjon de har hatt tilgjengelig, og har vært gode samarbeidspartnere i prosessen. Kontaktpersonene var:

Bjarne H. Christiansen, spesialkonsulent ved Hedmark fylkeskommune

Brita B. Barmoen, sekretær UFT

Øyvind Hartvedt, politisk sekretær Fylkesrådet

Vi takker samtlige for god hjelp og et interessant prosjekt.

Ståle Størdal
Forskningsleder

Espen Køhn
Prosjektleder

¹ Saksprotokoll: UFT, forslag til vedtektsendringer. Arkivsak 05/02649.

Innholdsfortegnelse

3-punkts sammendrag.....	7
1. Innledning.....	9
2. Metode.....	11
3. Etablering og evaluering.....	13
3.1 Et Ungdommens fylkesting i Hedmark blir til.....	13
3.2 En evaluering blir til.....	14
4. Resultater.....	17
4.1 Organisering.....	17
4.1.1 Kostnader.....	19
4.1.2 Vedtekter og endringer.....	20
4.1.3 Ledelsens betydning.....	20
4.1.4 Gruppeinndelingen.....	23
4.1.5 Rekruttering, kjønn og alder.....	24
4.1.6 Ungdommenes oppfatninger om organiseringen.....	27
4.2 Aktivitet, saker og medieprofil.....	29
4.2.1 Sakskartet.....	31
4.2.2 Medieprofil 1997-2005.....	33
4.3 UFTs formål om medbestemmelse og samfunnsengasjement.....	37
4.3.1 Medbestemmelse.....	37
4.3.2 Økt samfunnsengasjement.....	40
4.3.3 Trening i demokratiske kanaler.....	41
5. Formål og forbedringer.....	45
5.1 Er formålene med UFT fulgt opp?.....	45
5.1.1 Har UFT medbestemmelse og påvirkning i saker som angår ungdom?.....	45
5.1.2 Har UFT-medlemskap gitt økt samfunnsengasjement?.....	46
5.1.3 Har UFT-medlemskap gitt læring av demokratiske verdier?.....	46
5.2 Organisering & aktivitet.....	47
5.2.1 Hva betyr UFT-ordningen for fylkestingsrepresentantene?.....	47
5.2.2 Hvilken rolle spiller ledelsen (leder, AU og sekretær) for UFTs resultater?... ..	47
5.2.3 Er kjønns- og aldersfordelingen balansert?.....	47
5.3 Innspill til forbedringer.....	48
Litteratur.....	53
Vedlegg 1. Vedtekter for Ungdommens fylkesting.....	55
Vedlegg 2. Følgebrev og svar fra spørreundersøkelsen til UFT-medlemmene.....	59
Vedlegg 3. Følgebrev og svar fra spørreundersøkelsen til fylkestingsrepresentantene.....	63

Figurer

Figur 1. <i>UFT-ordningen bør legges ned</i>	16
Figur2. <i>UFT fungerer dårligere enn tidligere.</i>	16
Figur 3. <i>Organisasjonskart for Hedmark fylkeskommune</i>	17
Figur 4. <i>Organisasjonskart over UFT</i>	18
Figur 5. <i>UFT koster for mye</i>	19
Figur 6. <i>Hvordan ble du UFT-representant?</i>	25
Figur 7. <i>Var du medlem av en politisk ungdomsorganisasjon da du begynte i UFT?</i>	25
Figur 9. <i>Alderssammensetning da man begynte i UFT for medlemmer i perioden 2003-2006.</i>	27
Figur 10. <i>UFT er/var godt organisert</i>	27
Figur 11. <i>Gruppeinndelingen er en god ordning</i>	28
Figur 12. <i>Arbeidsbyrden i UFT var/er for liten</i>	28
Figur 13. <i>Det er/var for få møter i UFT</i>	29
Figur 14. <i>Det er stor aktivitet i UFT</i>	30
Figur 15. <i>UFT kommer med få egne saker (UFT-representanter)</i>	33
Figur 16. <i>UFT er ofte i media (UFT-representanter)</i>	37
Figur 17. <i>UFT er bare et høringsorgan uten gjennomslagskraft i forhold til fylkesting, fylkesråd og andre politiske utvalg</i>	38
Figur 18. <i>UFT gir viktige og konstruktive innspill til fylkestinget</i>	39
Figur 19. <i>UFT er viktig for å sikre de unges medvirkning i beslutningsprosesser</i>	39
Figur 20. <i>UFT bør få en fast sum hvert år som de kan disponere til egne tiltak (UFT-representanter)</i>	40
Figur 21. <i>Jeg er opptatt av politikk</i>	40
Figur 22. <i>Jeg er svært interessert i samfunnsspørsmål</i>	41
Figur 23. <i>UFT har gjort meg mer samfunnskritisk</i>	41
Figur 24. <i>Jeg lærte lite om politiske spilleregler og byråkrati i UFT</i>	42
Figur 25. <i>Jeg har lært mye om demokratiske verdier i UFT</i>	42
Figur 26. <i>UFT er viktig som en læringsarena mht politisk virksomhet</i>	43
Figur 27. <i>Eksempel på "ny" modell for saksgangen i UFT.</i>	49

3-punkts sammendrag

Formålet med evalueringen har vært todelt. Den ene delen har gått på å analysere om formålene med UFT har blitt fulgt godt nok opp, noe som både er et ansvar for fylkeskommunen, fylkesting og UFT selv. Den andre delen har vært å gi innspill i forhold til forbedringer av UFT-ordningen med vekt på organisering, regelverk og praksis.

1. Hovedinntrykk

Hovedinntrykket forskerne sitter igjen med er at UFT har vært en positiv ordning både for fylkeskommunen, fylkesting og ungdommene som har medvirket. Formålene til ordningen er i stor grad fulgt opp, men i løpet av UFTs åtte år har det vært både ”gode” og ”svake” år. Ansvar for de ”dårlige” periodene må deles av både fylkeskommunen og ungdommene som har medvirket.

2. Er formålene med UFT fulgt opp?

I forhold til medbestemmelse er resultatet positivt: Sentrale personer i administrasjon og fylkestingspolitikere mener at UFT kommer med konstruktive innspill og er viktig for å sikre de unges medvirkning i beslutningsprosesser. Sentrale UFT-representanter i perioden mener at UFT er gitt medbestemmelse og at man har påvirkningskraft. Blant UFT-medlemmene selv mener halvparten at UFT har gjennomslagskraft, men samtidig sier 1 av 3 at UFT kommer med få egne saker.

I forhold til økt samfunnsengasjement er resultatet positivt: Mange tidligere UFT-medlemmer har drevet det langt i politikken og er samfunnsengasjerte. Vi finner at 36 prosent sier at de er opptatt av politikk, 72 prosent sier at de svært interessert i samfunnsspørsmål og 44 prosent mener at UFT har gjort dem mer samfunnskritiske. Særlig blant de som har sittet i AU er det mange som er interessert i politikk, samfunnsspørsmål og har blitt mer samfunnskritiske gjennom å være med i UFT.

I forhold til trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler er resultatet positivt: 43 prosent av UFT-medlemmene mente at de hadde lært mye om demokratiske verdier, og 47 prosent mente at de hadde lært en god del om byråkrati og politiske spilleregler. Om vi kobler sammen påstandene om demokratiske verdier og byråkrati og politiske spilleregler, sier 43 prosent at de har lært mye om en av delene, 24 prosent sier at de har lært mye om begge delene, mens bare 6 prosent sier at de har lært lite om begge deler. Guttene, i større grad enn jentene, mener at de har lært mer om både demokratiske verdier og spilleregler.

3. Innspill til forbedringer

Svært mye er bra med UFT, men det er også rom for forbedringer. Vi har satt opp 7 punkter som evalueringen har vist at det er rom for endringer: i) Kontinuitet og stillingsandel i sekretærfunksjonen; ii) skolering i ledelse og medier; iii) ny modell for

saksgangen; iv) endringer i forhold til gruppene; v) Øke engasjement blant UFT-medlemmene; vi) rekrutteringsprosessen; og vii) nye aldersgrenser.

1. Innledning

I løpet av høsten 1997 ble grunnlaget for Ungdommens fylkesting (UFT) lagt, og i april 1998 hadde UFT sitt første møte. Hvert år, siden den gang, har to representanter fra hver av Hedmarks 22 kommuner deltatt i ordningen som nå er inne i sitt åttende år. I alt har rundt 200 ungdommer deltatt i Ungdommens fylkesting.

Hamar Dagblad slo fast på lederplass i juni 2001: "Når fylkeskommunens historie skal skrives vil mange mene at den ikke har innfridd de forventningene som ble stilt ved starten i 1975. Men på plussiden vil vi i hvert fall ha en ting - UFT." Ikke alle er like enige i denne stadfestelsen, og fylkestinget bestemte i 2004 at UFT skulle evalueres. I desember 2005 fikk Østlandsforskning oppdraget med å foreta evalueringen.

Evalueringen har hatt to innfallsvinkler. På den ene siden har vi forsøkt å dokumentere om UFT i perioden 1998-2005 har fungert godt i forhold til formålene med ordningen som er: Å gi ungdom medbestemmelse og påvirkning i fylkeskommunale saker; øke ungdoms samfunnsengasjement; og gi ungdom trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler. På den andre siden har vi analysert regelverk, organisering og praksis for å gi innspill i forhold til forbedringer av UFT-ordningen.

Rapporten fra evalueringsarbeidet er bygd opp på følgende måte. I kapittel 2 forteller vi kort om metodene som er tatt i bruk. I kapittel 3 gjennomgås bakgrunnen for opprettelsen av UFT og bakgrunnen for evalueringen av UFT. I kapittel 4 presenteres resultatene fra spørreundersøkelser og dybdeintervjuer. Dette kapittelet er delt inn i ulike deler som tar for seg ulike problemstillinger knyttet til UFT-ordningen. I kapittel 5 følger en kortfattet redegjørelse av hovedfunnene samt kommentarer til de områdene som vi mener har størst forbedringspotensial.

2. Metode

I evalueringen av UFT har vi tatt i bruk tre tilnærminger.

Dokumentstudier

For det første har vi gjennomgått alt av møtereferater og saksprotokoller som er referert i hele perioden. Dette har gitt en oversikt over alle sakene UFT har vært involvert i. For det andre har vi gått gjennom årsberetninger for UFT, og dette har gitt en oversikt over fremdriften i ulike saker og ungdommenes syn på aktiviteten i det foregående år. For det tredje har vi sett nærmere på Hedmark kommunes fylkesplaner og budsjetter i perioden, og det har gitt en oversikt over kostnadene ved UFT og etableringen av UFT. For det fjerde har vi sett nærmere på UFTs vedtekter og gjennomgått en rapportserie om arbeidsmetoder i møtet mellom barn og voksen. For det femte har vi gjennomgått all avisomtale om UFT i perioden 1997-2005 for å se nærmere på UFTs medieprofil.

Dessverre har ikke arkiveringen vært like god i hele perioden, og blant annet mangler en god del informasjon for UFT i perioden april 2000 til april 2002.

Personlige intervjuer

For utfyllende informasjon om enkeltemner har vi snakket med sentrale aktører med god kjennskap til UFT-ordningen. I alt er det foretatt 8 dybdeintervjuer med både politiske og administrative representanter for fylkeskommunen og nåværende/tidligere representanter i Ungdommens fylkesting.

Studie av UFT-representanters og fylkestingsrepresentanters oppfatning

Vi har gjennomført to web-baserte spørreundersøkelser. I den ene var respondentene UFT-medlemmer fra 2003 til 2005 og i den andre var respondentene fylkestingsrepresentantene i perioden 2003 til 2007. I tabellen under gir vi i grove trekk en oversikt over det innsamlede datamaterialet.

Tabell 1. *Bruttoutvalg, nettoutvalg og svarprosent*

Innsamlingsmetode	Ungdommens fylkesting			Fylkestinget
	Web	Postalt	Samlet	Web
Svarprosent	82	25	66	30
Bruttoutvalg	65	24	89	33
Nettoutvalg	53	6	59	10

Vi har en høy svarprosent på 66 i forhold til medlemmer/tidligere medlemmer i ungdommens fylkesting. Ungdommene har funnet det viktig å svare på undersøkelsen, noe som særlig vises ved en svarprosent på 82 for den web-baserte undersøkelsen. Vi hadde dessverre ikke e-post adresser til 24 av medlemmene/tidligere medlemmer i UFT,

og derfor sendte vi spørreskjemaet postalt. Her fikk vi svar fra 6, og en årsak til at så få har svart kan være at de har flyttet hjemmefra. Vi fikk da også 6 av brevene i retur. I alt har vi fått svar fra 59 ungdommer. Av disse er det 38 jenter og 21 gutter. 27 av ungdommene begynte i UFT i 2002 eller tidligere og 31 begynte i 2003 eller senere.

Det er noe overraskende at bare 10 av 33, eller 30 prosent, av fylkestingsrepresentantene har svart på undersøkelsen i og med at det er fylkestinget som initierte en evaluering av UFT.

Når vi analyserer resultatene fra undersøkelsen vil vi gå ut fra at svarene fra medlemmene i ungdommens fylkesting er relativt representative for denne gruppens holdninger. Beregnet feilmargin for denne gruppen er +/- 7.5 prosent. Den lave svarprosenten for fylkestinget tilsier imidlertid at svarene her ikke kan tolkes som representative. Vi vil derfor bare å se på svarene fra fylkestingsrepresentantene som indikasjoner på hvordan fylkestinget oppfatter Ungdommens fylkesting.

3. Etablering og evaluering

På begynnelsen av 1990-tallet tok offentlige myndigheter tak med henhold til å prioritere arbeidet for å styrke barn og ungdoms rett til å bli hørt i familien, i skolen, i nærmiljøet og i (lokal)samfunnet. Dette politiske initiativet, som førte med seg en eksplosiv økning i høringsinstanser for barn og unge over det ganske land, hadde sin basis i internasjonal politikk og forskning. I dette kapitlet forteller vi kort om etableringen av UFT i Hedmark og årsakene til at fylkestinget bestemte seg for å evaluere ordningen.

3.1 Et Ungdommens fylkesting i Hedmark blir til

Frem til 1980-tallet var forskningen på barn og unge i all hovedsak preget av stadietenkningen hentet fra utviklingspsykologien. På 1980-tallet utfordret en rekke barneforskere utviklingspsykologiens fokus på "barnet som fremtidig voksen" og forsøkte å reetablere barnet som aktør og subjekt i forskningen.² Samtidig som forskere begynte å fokusere blant annet på barns rettigheter kom det en rekke politiske initiativ som omhandlet barns rettigheter: Det internasjonale barneåret i 1979, som dannet grunnlaget for en rekke organisasjoner som arbeidet for barn og deres rettigheter, og et toppmøte om barn i FNs generalforsamling i 1989. Resultatet av dette toppmøtet ble FNs konvensjon for barns rettigheter, som ble ratifisert av Norge i 1991 og senere ble en del av norsk lovgivning (i 2003).

Barnekonvensjonen og den "nye" barneforskningen er svært relevante i forhold til det norske statlige initiativet om å satse på barn og unges rett til å bli hørt. Vi tenker her særlig på tre prinsipper fra konvensjonen:

1. Barn har rett til å si sin mening og bli hørt, og særlig i saker som omhandler dem
2. Barn er ikke bare deltakere i familien, men også i samfunnet
3. Barn og barndom er et samfunnsansvar

For våre offentlige myndigheter var disse tre prinsippene utgangspunktet da man begynte å arbeide systematisk for at barn skulle få sine egne organer. På statlig nivå hadde man allerede barneombudsordningen av 1981, samt at man innhentet informasjon fra barne- og ungdomsundersøkelser. På lokalt plan førte initiativet til at de fleste kommuner på slutten av 1990-tallet etablerte barne- og ungdomsråd, barnas kommunestyre eller lignende organer.³ På regionalt nivå kan over halvparten av fylkene i dag skilte med et

² I utviklingspsykologien har man tradisjonelt forstått barn som forskjellige fra voksne. Aldringsprosessen foregår gjennom stadier/faser der et stadium etterfølger et annet med henhold til mental og sosial utvikling. Den nye barndomssosiologen som kom på 1980-tallet sa at barn og barndom er viktig nok til å studeres her og nå, og en rekke studier de siste årtier har fokusert på barns evner, strategier, egenskaper og at barn som voksne blir påvirket av betydningsfulle samfunnsendringer (Johansen 2003).

³ I dag har rundt 80 prosent av kommunene et slikt organ (Barne- og likestillingsdepartementet 2006).

ungdommens fylkesting, fylkesråd eller lignende organer som skal høres i saker som angår dem og/eller har egne midler til disposisjon.

Det første fylket med en egen rådgivende forsamling for barn og ungdom var Østfold som opprettet sitt i 1995, og deretter fulgte Sogn- og Fjordane. Arbeidet med etableringen av Ungdommens fylkesting i Hedmark høstet inspirasjon fra og ble etablert på grunnlag av erfaringer hentet fra Sogn- og Fjordane og Østfold, men også fra ”Porsgrunnsmodellen”. Ut fra de intervjuer og de dokumenter vi har hatt tilgang til går det frem at UFT i Hedmark ble drevet fram gjennom en spennende prosess der både fylkeskommunens administrasjon, fylkestinget og ungdomsorganisasjoner deltok. Av de politiske partiene ivret særlig Ap og SV for å få ordningen på plass.

I Fylkesplanens handlingsprogram for Hedmark 1997-2001 finner vi det første vedtaket om UFT. Her står det at det ”(skal opprettes) en arbeidsgruppe med representanter fra de aktuelle parter som skal vurdere forutsetningene (mandat, organisering, arbeidsoppgaver, kostnader) for å opprette og drive et UFT”. Arbeidsgruppa ble oppnevnt i mai 1997 og besto av tre politiske representanter og fem representanter fra ungdomsorganisasjoner. I juni 1997 påbegynte de jobben sin der hoveddelen av arbeidet var knyttet til å avholde en ungdomshøring i september samme år. På denne samlingen deltok 56 ungdommer fra alle kommuner i fylket og 12 ungdomsorganisasjoner, og signalene fra dette møtet ble innarbeidet i forslaget til vedtekter som arbeidsgruppa la frem. Etter høringen i september 1997 innstilte fylkesrådmannen i oktober på at UFT skulle opprettes. Hovedutvalget for kultur, oppvekst og miljø vedtok å legge saken fram for fylkestinget. I desember 1997 vedtok fylkestinget å opprette Ungdommens fylkesting med sikte på å avholde første møte i april 1998.

3.2 En evaluering blir til

I vedtaket om opprettelsen av UFT fra 1997 var det lagt opp til at ordningen skulle evalueres etter tre år. Denne evalueringen ble imidlertid ikke gjennomført. På et møte i fylkestinget i juni 2004 tok derimot Silje Naustvik, tidligere AU-medlem i UFT, opp spørsmålet om en evaluering. Saken man egentlig debatterte var UFTs årlige forslag om vedtektsendringer, men Naustviks tilleggsforslag førte til et enstemmig vedtak om at Ungdommens fylkesting skulle evalueres i sin helhet. Ulike partier hadde imidlertid forskjellige intensjoner med å ønske evalueringen velkommen. Fra Hedmark SV's hjemmesider om saken finner vi følgende kommentarer (Naustvik 2004):⁴

Silje Naustvik (SV): - Jeg satt i Ungdommens fylketing da det ble startet, og har fått med meg verdifull erfaring derfra. I det siste har det kommet signaler på at

⁴ media.sv.no/hedmark/hvem/fylkestinget/nyheter/dbaFile70004.html

Ungdommens fylkesting ikke fungerer så bra, og på en slik måte det var tenkt i begynnelsen.

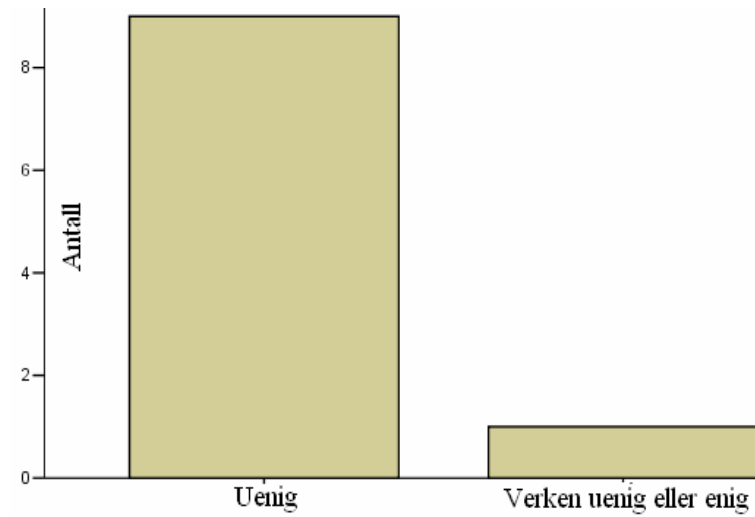
Pål Selsjord Bjørseth (Venstre og tidligere UFT-leder): - Dette (UFT) er en flott arena for ungdom til å skaffe seg politisk erfaring ... en arena hvor de partipolitiske motsetningene ikke er så skarpe og fremtredende. Kanskje må vi se på hvilke rolle vi gir ungdommen, og se på om de bør få mer makt.

Tor Andre Johnsen (Frp): - Jeg tror kanskje vi ikke har det samme utgangspunktet som SV, vi vil evaluere denne ordningen og se på om den i det hele tatt har noen funksjon.

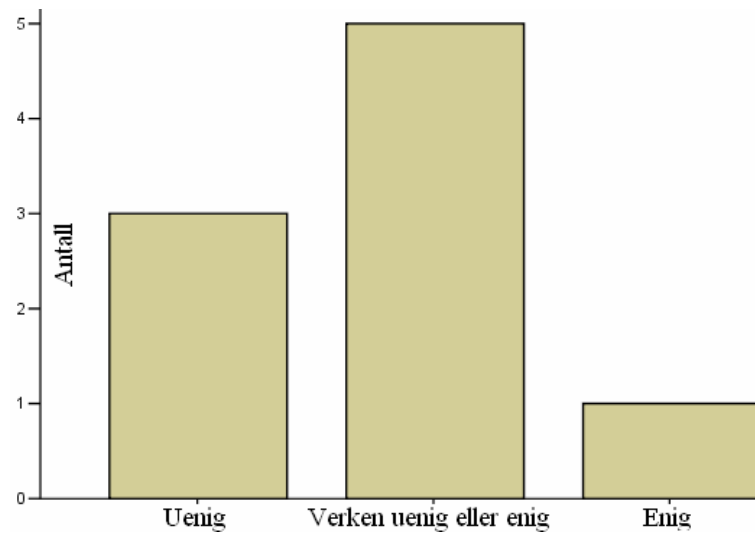
Det alle partienes representanter imidlertid var enige om var at UFT i det foregående år hadde hatt et "svakt år". At ting ikke hadde gått helt som planlagt var også daværende UFT-ledelse klar over. Årsberetningen fra UFT for året 2003-2004 innledes med følgende kommentar fra daværende leder: "Dette året er det dårligste året som UFT har hatt i alle fall så lenge jeg har sittet her". Våre analyser viser at denne erkjennelsen har mye for seg. Gjennom dokumentanalyser og intervjuer med kilder i AU dette år og andre som sto AU nært, har vi fått vite at i perioden april 2003 til april 2004 skjedde følgende.

- AU gjennomførte få møter og det var få representanter som møtte
- AU var preget av interne personavhengige stridigheter
- Oppmøtet ved UFT-møtene var lave
- Manglende kontinuitet mht sekretariat for UFT (tre sekretærer)
- Arbeidsgruppene kunne vise til få resultater: Utdanning prøvde seg med noen saker, - men interessen blant medlemmene i gruppen var liten; i samferdsel og kultur skjedde lite; og i helse er det ikke skrevet årsberetning
- UFT var lite profilert i media dette året

I etterkant av vedtaket i fylkestinget fikk fylkesdirektørens sekretariat i oppgave å igangsette evalueringen. Organiseringen av arbeidet ble fastlagt i 2005, og i januar 2006 begynte Østlandsforskning sitt arbeid. En sentral premiss for evalueringen har vært at den skal vektlegge forbedringspotensialet til UFT. Det har altså ikke vært snakk om å vurdere om ordningen bør legges ned. På direkte spørsmål til fylkestingsrepresentantene om UFT-ordningen bør legges ned, svarer da også 9 av 10 nei. 3 er også uenige i at UFT fungerer dårligere enn tidligere, 5 er verken enig eller uenig og bare 1 person er enig.



Figur 1. *UFT-ordningen bør legges ned*



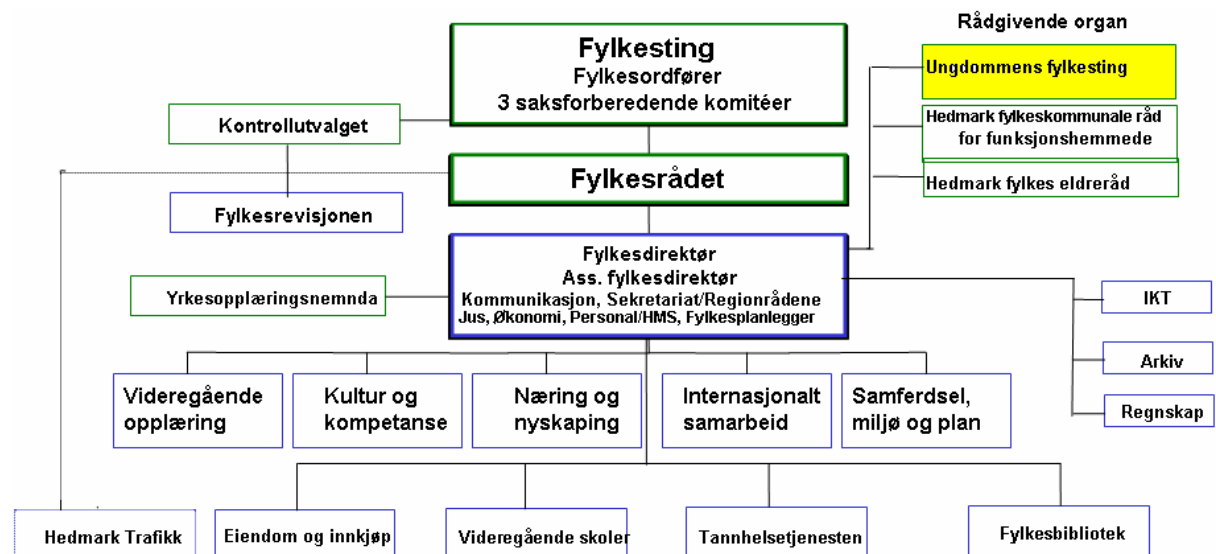
Figur2. *UFT fungerer dårligere enn tidligere.*

4. Resultater

I dette kapittelet skal vi se nærmere på tre temaer: UFTs organisering, UFTs aktiviteter og UFTs formål. I forhold til organisering vil vi undersøke UFTs rolle som et rådgivende organ for Hedmark fylkeskommune, kostnader knyttet til UFT, UFTs vedtekter og endringer, ledelsen og dens betydning, gruppeinndelingen og rekruttering.⁵ I forhold til UFTs aktiviteter vil vi se nærmere på sakskartet i perioden 1998 til 2005 og medieprofilen til UFT. I forhold til UFTs formål vil vi se om UFT-representantene og fylkestingsrepresentantene oppfatter det slik at UFT har gitt ungdom: Medbestemmelse og påvirkning i fylkeskommunale saker; økt ungdoms samfunnsengasjement; og gitt ungdom trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler.

4.1 Organisering

Vi begynner med en oversikt av organiseringen av Ungdommens fylkesting i lys av organiseringen ellers i Hedmark fylkeskommune. I figur 3 ser vi nærmere på et organisasjonskart for dagens modell i Hedmark fylkeskommune.



Kilde: Hedmark fylkeskommune 2006

Figur 3. Organisasjonskart for Hedmark fylkeskommune

Fylkeskommunen har en parlamentarisk modell der fylkestinget er øverste politiske organ. Fylkestinget velger et fylkesråd på tre personer til å lede fylkeskommunens administrasjon, og rådet står politisk ansvarlig overfor fylkestinget. Fylkesdirektøren, assisterende fylkesdirektør og stabsenhetene⁶ viser til sentraladministrasjonen og er

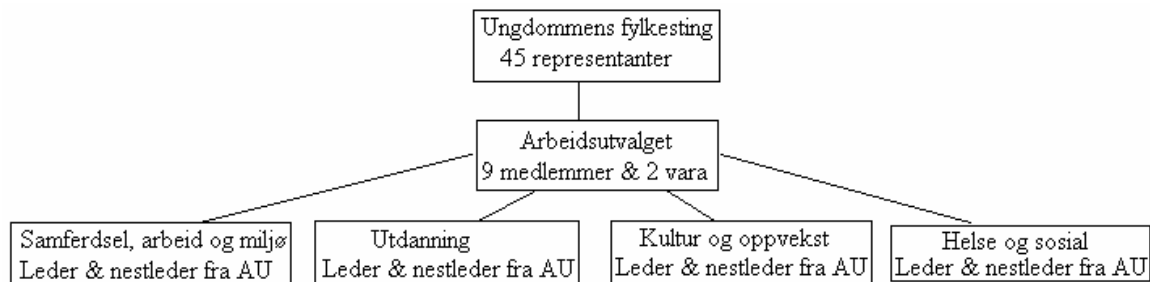
⁵ Herunder spørsmål knyttet til UFT som arena for politiske partier, kjønnsbalansen og alderssammensetningen.

⁶ Sekretariat/Regionrådene, Økonomi, Kommunikasjon, Personal/IP, HMS, Fylkesplanlegger og Jus

underlagt fylkesrådet. Fylkesdirektør leder service-, fagenhetene og de fylkekommunale virksomhetene, i tillegg til tre rådgivende organ: Eldrerådet, råd for funksjonshemmede og UFT. UFT er administrativt (saksbehandlingsmessig) tilordnet fylkesdirektøren, gjennom UFT-sekretæren. Fylkesdirektøren står for sin del ansvarlig overfor fylkesrådet. UFT-ledelsen har flere ganger i året direkte møter med fylkesrådet, som den øverste administrative ledelsen i fylkeskommunen og med det politiske ansvaret, direkte delegert fra fylkestinget.⁷

I vedtektene til UFT går man nærmere inn på de enkelte arbeidsoppgaver for UFT (Ungdommens fylkesting 2006a). Her står det at: i) UFT er et rådgivende organ for Hedmark fylkeskommune; ii) UFT og dets underorganer skal uttale seg i fylkeskommunale saker av stor og spesiell betydning for ungdom, herunder fylkesplanen, utdanningssaker, kultursaker, samferdselssaker og forslag til årsbudsjett og økonomiplan; og iii) UFT eller underorganer kan på eget initiativ ta opp saker som angår ungdom i Hedmark.

I vedtektene står det nevnt at UFT har ulike underorganer. Det er tre nivåer i UFT, og organisasjonskartet for UFT vises i figur 4.



Kilde: Ungdommens fylkesting 2006a og 2006b

Figur 4. Organisasjonskart over UFT

Medlemmene av UFT skal være mellom 13 og 25 år. Det øverste organet er Ungdommens fylkesting som består av 45 representanter med 2 personlige vararepresentanter. Representantene er fordelt med to ungdommer (gutt og jente) fra hver kommune i Hedmark samt en representant fra Elevorganisasjonen.⁸ UFT avholder ordinært møte to ganger i året og alle vedtak gjøres ved simpelt flertall. Ekstraordinært møte i tinget kan avholdes om Arbeidsutvalget (AU) finner det påkrevd, eller om 1/3 av medlemmene krever det.

UFT velger et arbeidsutvalg (AU) på 9 personer blant de frammøtte, samt 2 møtende vararepresentanter. Blant de faste medlemmene av arbeidsutvalget velges det leder og

⁷ I den tradisjonelle modellen, altså før fylkestingsvalget i 2003, var UFT et rådgivende organ som hørte under fylkesrådmannen.

⁸ I tillegg møter 1 representant fra hver av ungdomsorganisasjonene til de politiske partiene som er representert i Fylkestinget med tale- og forslagsrett i Ungdommens fylkesting.

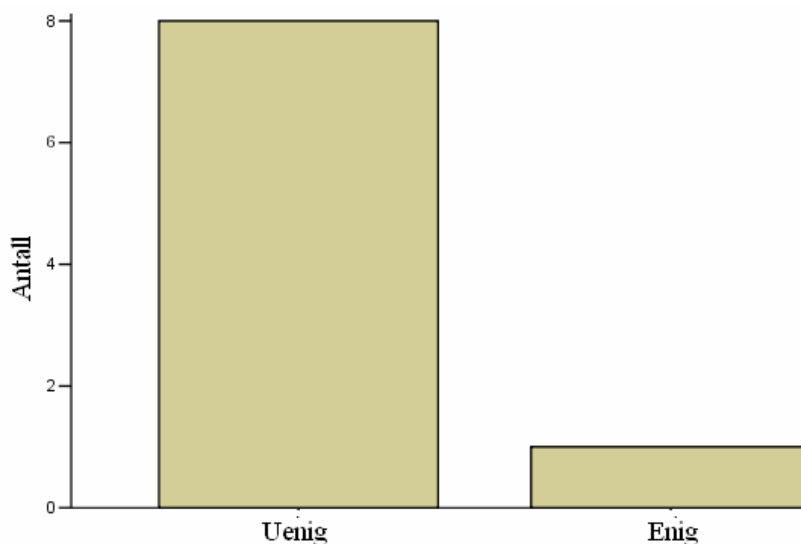
nestleder. AU har ansvaret for den løpende kontakten med fylkeskommunen mellom vår- og høstmøtet og skal møtes minst 7 ganger pr. år. AU avgir årsberetning til UFT som behandler og sender denne videre til fylkestinget. I tillegg har AU ansvar for å organisere og innkalle til møter i UFT, og kan uttale seg på vegne av UFT. Vedtak gjøres ved simpelt flertall. Av AUs medlemmer skal det være minst tre medlemmer av hvert kjønn.

Alle medlemmer i UFT skal sitte i en av fire faggrupper: Kultur og Oppvekst; Utdanning; Samferdsel, Miljø og Arbeid; eller Helse og sosial. Hver gruppe har en leder og en nestleder som er faste medlemmer av AU.

4.1.1 Kostnader⁹

I tillegg til problemene som UFT hadde i 2003-2004 er kostnadene ved UFT et sentralt poeng å evaluere. Nå er det ikke slik at UFT utgjør en stor post av fylkeskommunens totale budsjett, men fylkestinget vil jo gjerne at ressursene brukes på en formålstjenlig måte.

Kostnadene (nominelt) ved å drive Ungdommens fylkesting doblet seg i perioden 1997 til 2006. I 1997 estimerte man at det ville koste 355.000 kroner å drive UFT, mens det i årsbudsjettet for 2006 er lagt inn at UFT vil koste 840.000 kroner. I siste budsjett er det for øvrig lagt opp til at 150.000 kroner skal gå til evaluering av UFT. Et sentralt spørsmål er om fylkestingsrepresentantene mener UFT koster for mye.



Figur 5. UFT koster for mye

Som vi ser av figuren sier åtte fylkestingsrepresentanter seg uenig i påstanden om at UFT koster for mye. En person er enig i påstanden og en har ikke svart på spørsmålet.

⁹ I vedlegg 1 har vi gjengitt UFTs vedtekter.

4.1.2 Vedtekter og endringer¹⁰

En fast post ved UFT-møtene har vært vedtektsendringer. Allerede ved det første møtet i april 1998 begynte man å endre på vedtektene. Nedenfor presenterer vi noen sentrale endringer som har kommet i løpet av perioden 1998-2005.

Gruppeinndelingen: I dagens vedtekter står det at UFT skal ha et arbeidsutvalg, fire faggrupper og det skal settes ned utvalg etter behov. Denne inndelingen er lagt til etter at UFT ble etablert.

AUs størrelse: I de opprinnelige vedtektene står det at AU skal bestå av sju personer for en periode på ett år. I dag er vedtekten at AU skal bestå av ni personer.

AUs møtevirksomhet: I de opprinnelige vedtektene står det at AU skal møtes minst fire ganger pr. år. I dag heter det at AU skal møtes minst sju ganger pr. år eller etter behov.¹¹

AUs mandat: I ettertid er det lagt til at AU skal kunne uttale seg på vegne av UFT mellom møtene i alle saker. I saker som UFT ikke har drøftet skal dette understrekes/fremheves.

AUs rolle på UFT-møter: I de opprinnelige vedtektene står det at AUs medlemmer har tale- og forslagsrett i UFT, samt stemmerett hvis de samtidig er valgt som representanter til tinget. I dag heter det at AUs medlemmer har alle rettigheter i UFT.

Representant fra Elevorganisasjonen: Opprinnelig skulle den ekstra representanten i UFT være fra Hedmark Barne- og Ungdomsråd (HBUR).

Rusmiddelforbud: Ved alle arrangementer arrangert av Ungdommens fylkesting skal det være rusmiddelforbud under hele arrangementet. Denne setningen er lagt til etter at UFT ble etablert.

Vedtektsendringer: Forslag på endring av vedtektene må være sendt inn minst tre (3) uker før møtet i Ungdommens fylkesting. Denne setningen er lagt til etter at UFT ble etablert.

I de enkelte delkapitler vil vi kommentere vedtekter og endringer nærmere. Det man særlig skal merke seg er at AU har blitt viktigere i årenes løp.

4.1.3 Ledelsens betydning

Med ledelsen i UFT tenker vi på sekretærfunksjonen og organet AU med leder. I dette delkapittelet skal vi se nærmere på deres betydning.

¹⁰ I vedlegg 1 har vi gjengitt UFTs vedtekter.

¹¹ Etter behov vil her si flere enn 7.

Det er et uttrykk som sier at ”kjeden ikke er sterkere enn det svakeste ledd”, og uttrykket brukes ofte om sårbarheten i organisasjoner. I UFT-sammenheng er dette bildet mindre dekkende, da ledelsen er gitt svært mye makt. Vår kartlegging viser en klar sammenheng mellom sterk ledelse i UFT og et velfungerende UFT. Med andre ord har vi her et bilde på at ”kjeden ikke er sterkere enn sitt sterkeste ledd”. Det skal her understrekes at både ut fra dokumentanalyser og intervjuer med administrasjonen i fylkeskommunen og den politisk ledelsen i fylkestinget går det frem at UFT har hatt og har flotte ledere og dyktige AU-medlemmer.

Sekretærfunksjonen

Sekretærens rolle er å føre protokoll og bistå med løpende oppgaver. Dette er ingen enkel jobb og forutsetter en person som kjenner det politiske og administrative systemet, som er strukturert og kan organisere store og mindre tilstelninger, kan ta seg av alle mulige praktiske saker, og som har et blikk for hva media kan være interessert i. I tillegg må denne personen tildeles nok ressurser til å utføre oppgavene, ha lett tilgang til UFTs overordnede (fylkesdirektør og fylkesrådet), og det er også en fordel at det er den samme personen som utfører funksjonen over tid.

Ved UFT har sekretærfunksjonen fungert godt i store deler av perioden 1998 til 2005, men det har også vært perioder da sekretærfunksjonen har fungert mindre bra.

Sekretærfunksjonen har først og fremst fungert godt fordi de som har innehatt stillingen både har vist interesse for UFT og vært opptatt av å ta vare på ungdommene. I tillegg vil vi fremheve at sekretariatstillingen er lokalisert i fylkeskommunen og at sekretæren har sin arbeidsplass i fylkesdirektørens stab. Dette har gjort det mulig for UFT å komme tidlig inn i saksbehandlings- og planprosessene.

Årsakene til at sekretærfunksjonen i noen perioder ikke har fungert tilfredsstillende har med to forhold å gjøre. For det første har det med hyppig skifte av sekretærer å gjøre. I mange år var det kontinuitet i sekretærfunksjonen, men i løpet av de siste fire/fem år har det vært fem ulike sekretærer. I ett år var det tre ulike sekretærer (2003-2004). For det andre har det med ressursene som er blitt tildelt sekretærfunksjonen å gjøre.

Sekretærstillingen har variert fra 75 prosent stilling og ned til 30 prosent, og i dag er andelen 70 prosent. Som sekretær har man et stort organ å administrere, og det er åpenbart at sekretæren får for dårlig tid til å skjøtte sine oppgaver når stillingsbrøken blir for lav. Både sekretærer og UFT-ledere kommenterer også at sekretærfunksjonen fungerer best når sekretærene har en viss fleksibilitet i sitt virke gjennom en høyere stillingsandel.

Arbeidsutvalget og lederen

AU har ansvaret for den løpende kontakten med og arbeidet i fylkeskommunen mellom UFT-møtene, utarbeidelse av årsberetning, organisering av UFT-møter og saksliste for møtene. AUs medlemmer har stemmerett, kan uttale seg på vegne av UFT, og

medlemmene i AU er også leder/nestleder i de fire gruppene. Lederen i AU/UFT er UFTs ansikt utad, hun/han organiserer arbeidet i AU, har dobbeltstemme ved stemmelikhet, og jobber nært opp mot sekretæren. Kartleggingen som vi har gjennomført viser at AU har fungert bra i de fleste år, men at det også har vært noen år med problemer.

For det første er det stor variasjon i aktiviteten innad i AU i de ulike årene (april til april): Antallet møter i AU har variert fra fire til elleve i løpet av ett år, og samarbeidet innad i AU har variert fra stridigheter til god organisering. For det andre har AU-medlemmene utført sin rolle som leder/nestleder av arbeidsgruppene svært ulikt: Antallet møter i arbeidsgruppene har variert fra null aktivitet til fem møter/samlinger, og gjennom intervjuer har vi fått vite at et lite mindretall av representantene ikke har hatt gode nok forutsetninger til å lede arbeidsgruppene sine. For det tredje har deltakelse/arrangering av kurs/konferanser/seminarer variert fra null til fem i løpet av ett år. For det fjerde har medieaktiviteten variert mye etter det første ”enkle året” der media var svært interesserte i alt UFT foretok seg.

Om vi ser nærmere på tidsperioden 2002 til 2006 ser vi ledelsens (AU, leder, sekretær) betydning klart.

Fra april 2002 til april 2003 var det relativt høy aktivitet i AU og samarbeidet med sekretær fungerte godt. Ifølge årsberetningen var det imidlertid ikke alle gruppene som fungerte like bra. Utdanning slet med lavt oppmøte, Helse hadde for få medlemmer (4), i Kultur hadde leder/nestleder lite tid, og i Samferdsel måtte man avlyse ett av to møter på grunn av at ingen kom.

2003-2004 var en vanskelig periode. AU var preget av interne stridigheter og utskiftninger, og oppmøtet på AU-møtene var ”altfor dårlig” ifølge årsberetningen. Arbeidsgruppene hadde få konkrete saker å jobbe med og møtedeltakelsen var lav. På UFT-møtene kom bare ¼-del av representantene.¹² Vi vil understreke at for ungdommene er UFT en deltidsbeskjeftigelse og at man ikke bare kan klandre dem for det svake året. Fylkeskommunen er ansvarlige for at UFT fungerer godt, og det kan her nevnes at i denne perioden var tre ulike sekretærer.

I 2004-2005 skjerpet UFT-representantene ”seg en del hakk i forhold til hva de viste året tidligere”, som det heter i årsberetningen. I 2004-2005 ble møtefrekvensen i AU doblet i forhold til foregående periode, arbeidsgruppene hadde flere møter og jobbet mot konkrete saker, og UFT var ofte i media. Sekretærstillingen var besatt av samme person i hele perioden og samarbeidet mellom AU/leder og sekretær fungerte godt. UFT deltok på flere konferanser enn noen gang før og man lyktes svært bra med kampanjen ”Ville du?” som omhandlet bruk av buss og ungdomskortet.

¹² Det at listen over gruppeinndelingen fra UFT-møtet våren 2003 ble borte og ingen spurte medlemmene om hvilken gruppe de skulle sitte i, illustrerer at det i denne perioden ikke var stort engasjement.

I 2005-2006 fortsatte man det gode arbeidet fra foregående år. Gruppene arbeidet med to saker hver, AU hadde høy møtefrekvens, og UFT fikk mye medieomtale. Ifølge intervjuene er det imidlertid fortsatt en del å gjøre i forhold til oppmøte i arbeidsgruppene og profilering av UFT overfor ungdommene i Hedmark.

Vi kommer tilbake til konkrete tiltak når det gjelder ledelsen i kapittel 5.

4.1.4 Gruppeinndelingen

I vedtektene til UFT står det at alle medlemmer av UFT skal delta i en av fire faggrupper. Hver gruppe har en leder og en nestleder som er faste medlemmer av AU. I dag er gruppene: Kultur og oppvekst; Utdanning; Samferdsel, miljø og arbeid; og Helse og sosial. Gruppeinndelingen kom allerede i den første perioden til UFT, men ifølge årsberetningene ble det mer systematikk i gruppearbeidet i årene som fulgte. En inndeling av UFT-representantene i grupper eller, som et alternativ, i saker er en klok beslutning. Det er imidlertid en rekke forhold ved gruppene som kan problematiseres.

Størrelsen

Da UFT-medlemmene selv velger hvilke grupper de skal delta i varierer størrelsen på gruppene noe. Ut fra årsberetningene til de ulike gruppene i de ulike periodene går det frem at både for små og for store grupper kan være problematisk. I små grupper blir man ekstra sårbare om noen faller fra, mens i store grupper blir det vanskelig å få alle til å engasjere seg.¹³

Sakene

Antallet saker som gruppene har jobbet med har variert. I noen år har man fokusert på et vidt spekter, mens man de siste to år har konsentrert seg om to saker i hver gruppe. Faren ved å ha mange saker er at man ikke får gjort noen ting, mens faren med få saker er at ikke alle er like interesserte i de sakene som plukkes ut og dermed virke demotiverende.

Ledelsen

Allerede i 1999-2000 kom det fram at ingen av gruppene fungerte helt tilfredsstillende og fikk ikke utrettet nok, verken når det gjaldt antallet møter eller aktiviteten på møtene.¹⁴ I tillegg var oppmøtet i AU dette år til tider labert som det heter i årsberetningen. 2003-2004 er et annet år gruppene og AU ikke fungerte etter intensjonene.

¹³ I dag er Kultur den største gruppa, mens Helse er minst med seks medlemmer. Helse har imidlertid økt fra bare 4 representanter i 2004-2005.

¹⁴ I årsberetningen kommer det fram at Kultur, Utdanning og Mobbing og rasisme hadde ett møte hver, mens Psykiatri og kriminalitet ikke hadde noen møter.

Fravær

Oppmøtet i gruppene har også vært oppe til debatt siden 1999-2000¹⁵, der tre av fire gruppeledere kommenterte fraværet. Oppmøtet har naturligvis gått opp og ned, men status for hele perioden fra 1998 til 2006 er at fravær i arbeidsgruppene har vært et gjennomgående tema. Dette er et problem siden det svekker aktiviteten til gruppene, skaper irritasjon hos de som ønsker å gjøre noe og gir et bilde utad av at det i UFT er ”mange uengasjerte ungdommer”, slik en av våre respondenter sier det.

Vi vil nevne at det kan det være rom for endringer i forhold til ledelsen av gruppene, antall saker som gruppene jobber med, antallet medlemmer i hver gruppe, og beslutningsmyndigheten som tillegges gruppene jfr. kap 5.

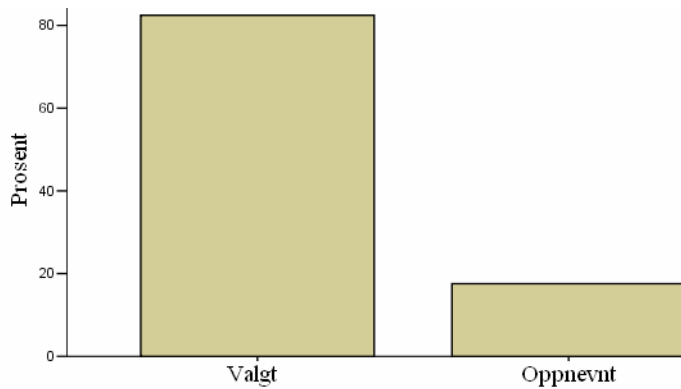
4.1.5 Rekruttering, kjønn og alder

De kommunale representanter til UFT med vararepresentanter velges for en periode på to år, med utskiftning slik at en av representantene velges hvert år. Kommunenes representanter og vararepresentanter skal være nominert av det kommunale barne- og ungdomsråd, ungdomsråd eller lignende. I de kommuner hvor et slikt råd ikke finnes, skal kommunen nominere etter en demokratisk prosess blant ungdom i kommunen. Elevråd ved ungdomsskoler og videregående skoler, fritidsklubber og lokale ungdomsorganisasjoner bør trekkes inn i denne prosessen. Kommunene innstiller overfor fylkestinget på representasjon slik at den er representert med en av hvert kjønn. Innstillingen må være avgitt innen de tidsfrister som fylkeskommunen setter, og senest 4 uker før Ungdommens fylkestings ordinære møte. Institusjonene skal ha invitasjon til å innstille minst 3 uker før disse fristene.

I de aller fleste kommuner holdes det årlige valg i BUK (Barn- og unges kommunestyre) eller i det kommunale ungdomsrådet. Vi har imidlertid fått vite via dybdeintervjuene at det ikke holdes valg i alle BUK/ungdomsråd hvert eneste år, og at det sjelden innkalles til allmøter i de kommuner som mangler en slik ordning. En styrking av valgprosessen er noe UFT har jobbet med tidligere, og i 2002-2003 foreslo man blant annet å få til en ”ungdommens dag” i samarbeid med Ungdommens kulturmønstring (KM). UKM var imidlertid negative til ideen.

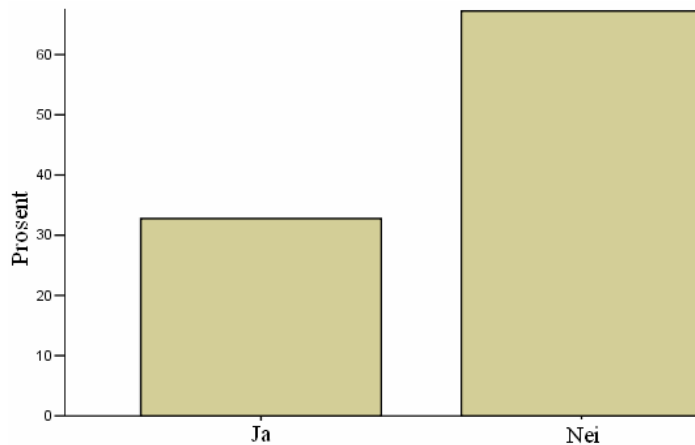
Det står klart i vedtektene til UFT at representantene skal velges, og derfor spurte vi ungdommene selv om de var valgt eller oppnevnt.

¹⁵ I årsberetningen fra 2000 kommer det frem at Kultur hadde ett møte med 3 av 6 medlemmer, Utdanning hadde ett møte der 2 av 5 medlemmer var til stede, og Psykiatri og kriminalitet klarte ikke å møtes.



Figur 6. *Hvordan ble du UFT-representant?*

Svarene her viser at 83 prosent (47 stk) ble valgt og 17 prosent ble oppnevnt (10 stk). Andelen av de som blir oppnevnt er størst for de som begynte i 2005 (5 av 11 stk). Ut fra dette er det åpenbart at UFT har et demokratisk problem, og at man bør foreta seg noen grep for å styrke valgprosessen.

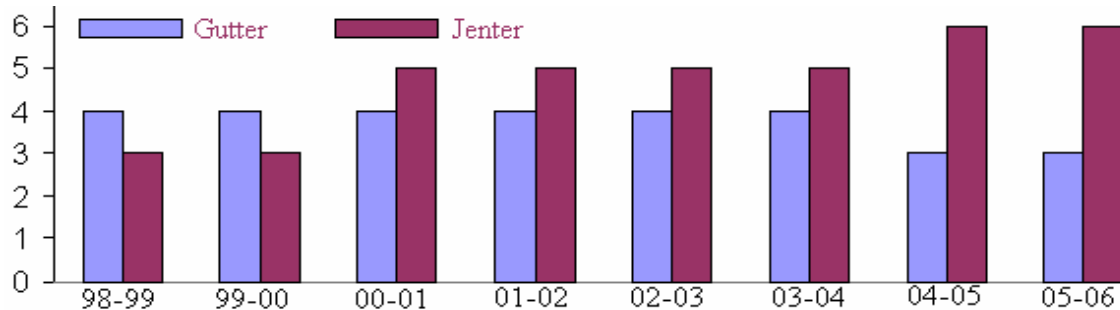


Figur 7. *Var du medlem av en politisk ungdomsorganisasjon da du begynte i UFT?*

Et annet sentralt spørsmål er om de politiske ungdomsorganisasjonene bevisst bruker UFT til å få innflytelse. Vi spurte derfor om UFT-medlemmene var medlemmer i et politisk ungdomsparti da de begynte i UFT, og svarene viser at 2 av 3 ikke var medlemmer av politiske ungdomsorganisasjoner. Nå er det ikke nødvendigvis slik at ungdomspartiene arbeider aktivt for å få inn sine representanter i UFT, men det er greit å vite at 1 av 3 var medlem av en politisk ungdomsorganisasjon før de begynte i UFT.

Ut fra vedtektene til UFT går det frem at hver kommune skal innstille på representasjon slik at kommunen er representert med en gutt og en jente. Det står også at blant AUs medlemmer skal det være minst tre medlemmer fra hvert kjønn. Ut fra arkivene går det frem at disse kriteriene er fulgt opp, og man skulle ut fra dette tenke seg at kjønnsbalansen var sikret. Dette er imidlertid ikke tilfelle.

AUs kjønnsbalanse er illustrert i figur 8. Nå er det nødvendigvis slik at det enten må være et flertall av gutter eller jenter i AU, men faktum er at etter at AU økte fra sju til ni medlemmer i 2000 har det bare vært flertall av jenter. I den nåværende og forrige perioden er det sågar 6 jenter og bare 3 gutter.



Kilde: Årsberetninger og møtoreferater UFT

Figur 8. Gutter og jenter i Arbeidsutvalget fra 1998-2005.

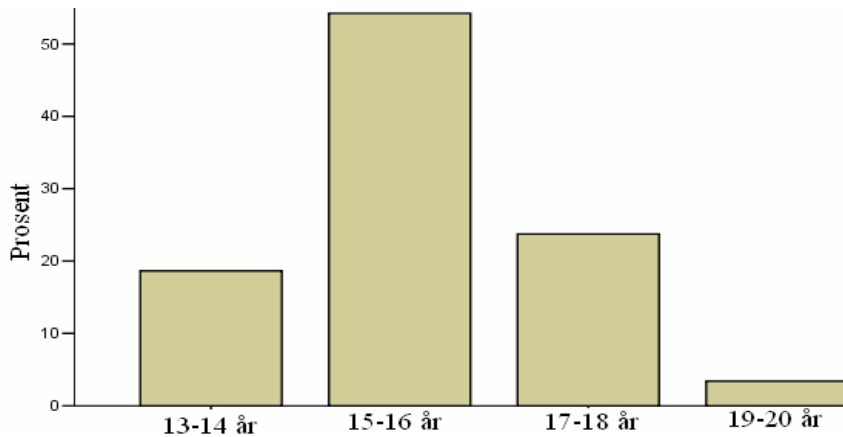
I tillegg til at det er en skjev kjønnsbalanse i AU over tid,¹⁶ er det også manglende balanse på vår- og høstmøtene i UFT. Jentene som er valgt inn i UFT er mye flinkere til å møte opp ved vår- og høstamlingene. Det beste eksempelet er høstmøtet i oktober 2005 hvor 21 av 23 jenter møtte og bare 10 av i alt 22 gutter. 2 av 3 av de fremmøtte var altså jenter.

I vedtektene til Ungdommens fylkesting går det frem at medlemmene av Ungdommens fylkesting skal være mellom 13 og 25 år. I de papirene som er gjort tilgjengelige for evalueringsgruppen er det ingen holdepunkter for å si det ene eller andre om gjennomsnittalder eller fordeling. Men i intervjuer med nøkkelpersoner har det gått frem at de tipper at snittalderen er 17 og at rundt 80-90 prosent er mellom 15 til 19 år.

I dybdeintervjuene blir det understreket at for å få en aktiv medlemsmasse kan det kanskje være en fordel med en innskrenking av vedtektene på spørsmålet om alder. Alderssammensetningen i UFT har for øvrig også vært gjenstand for debatt både på ordinære UFT-møter og i AU-gruppen tidligere, og senest var den oppe til diskusjon under et ekstraordinært vårmøte i juni 2005 på initiativ fra AU. Det ble imidlertid besluttet å avvete nye vedtektsendringer til evalueringen var ferdig.

Sammenligner man UFT i Hedmark med tilsvarende organisasjoner i de andre fylkene ser vi at 4 fylker har 13-25 år som sin aldersbegrensning (Hedmark, Østfold, Sør-Trøndelag og Sogn- og Fjordane), UFT i Nordland har valgt den nåværende AU i Hedmark ønsker med 15 til 25 år, UFT i Oppland har 13 til 20 år, UFT i Hordaland har 15-20 år, mens UFT i Møre og Romsdal har valgt 14 til 19 år. Vi spurte UFT-medlemmene hvor gamle de var da de begynte i UFT.

¹⁶ Det bør nevnes at lederen for AU/UFT har vært en gutt i fire perioder og en jente i fire perioder.

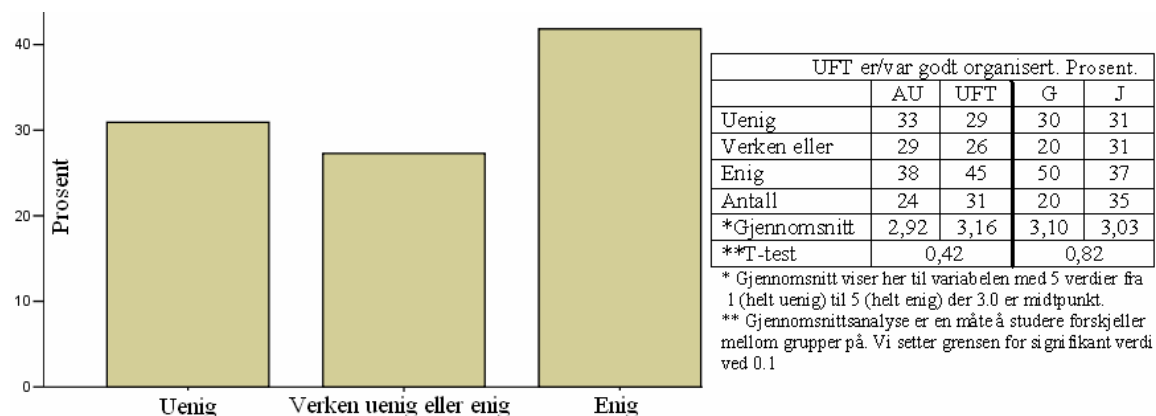


Figur 9. Alderssammensetning da man begynte i UFT for medlemmer i perioden 2003-2006.

I utvalget vi har spurt blant UFT-medlemmer fra 2003 til 2006 ser vi følgende resultater: 19 prosent av medlemmene i UFT begynte da de var 13-14 år, 54 prosent da de var 15-16 år og 24 prosent da de var 17-18 år. Vi kommer tilbake til spørsmål om alderssammensetning i kapittel 5.

4.1.6 Ungdommenes oppfatninger om organiseringen

I spørreundersøkelsen vi gjennomførte blant medlemmene i UFT satte vi inn tre påstander om organiseringen. La oss se nærmere på UFT-medlemmenes oppfatninger knyttet til generell organisering, gruppeinndelingen og arbeidsbyrden. Til hver figur har vi tatt med en gjennomsnittsanalyse basert på kjønn og om man var/er medlem i AU eller ikke, og her viser vi p-verdien av T-test. Disse analysene er viktige siden AU-medlemmene kan tenkes å ha andre erfaringer med UFT fordi de er mer involvert enn vanlige medlemmer, og siden det kan virke som jentene er mer engasjerte i UFT enn guttene.

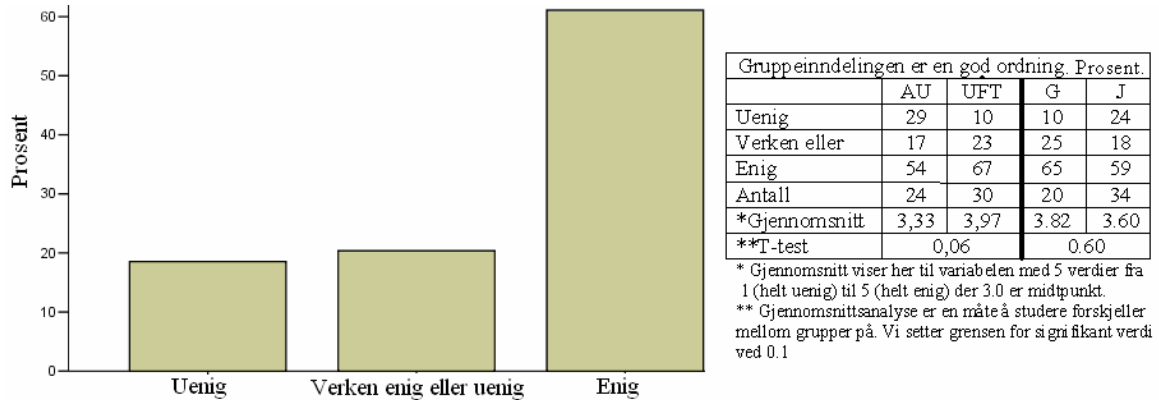


Figur 10. UFT er/var godt organisert

I forhold til påstanden - UFT er/var godt organisert - sier over 4 av 10 seg enige, mens 3 av 10 er uenige. Når det gjelder oppfattelse av UFTs organisering sier guttene oftere at de er fornøyde med organiseringen av UFT enn jentene (50 prosent mot 37). En større andel

av vanlige UFT medlemmer er fornøyde med organiseringen enn AU-medlemmer (45 prosent mot 38). Forskjellene mellom gutt/jente og AU/UFT er ikke signifikante.

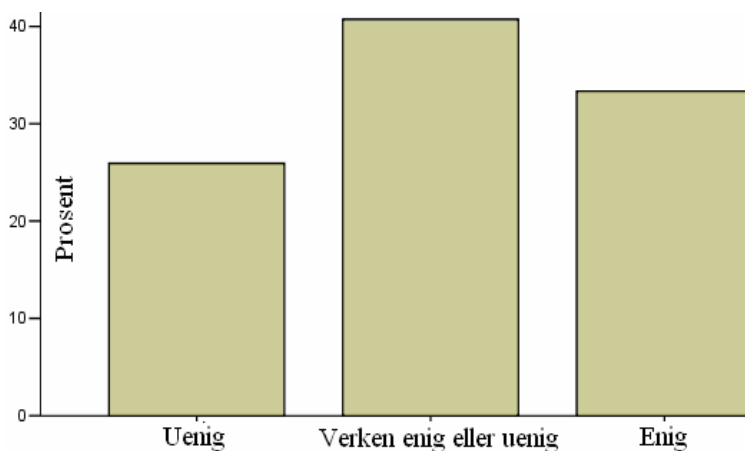
Den neste påstanden er om dagens og tidligere UFT-medlemmer syntes at gruppeinndelingen var en fornuftig måte å organisere seg på. Svarene vises i figur 11.



Figur 11. *Gruppeinndelingen er en god ordning*

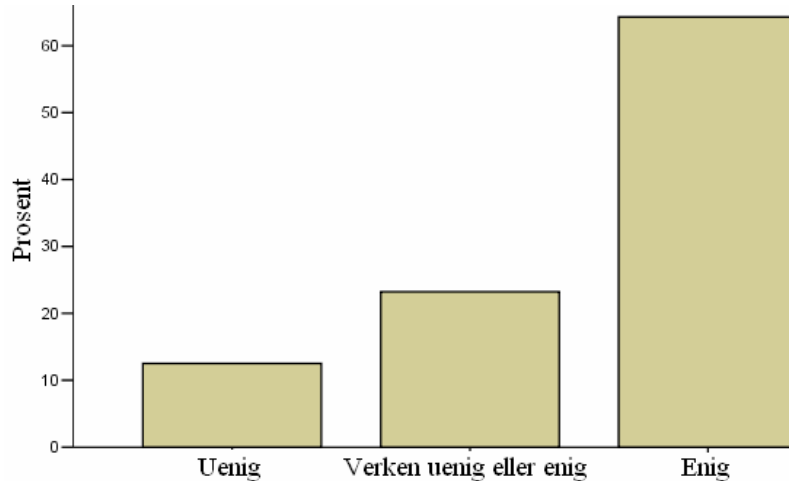
Av figuren ser vi at 6 av 10 er enige i at gruppeinndelingen er en god ordning, og av disse er halvparten helt enig i påstanden. Motsatt finner vi at 2 av 10 er uenig i påstanden. Vi finner at det er en større andel jenter som er kritiske til gruppeinndelingen enn gutter, men forskjellen er heller ikke her signifikant. Derimot finner vi at 2/3 av vanlige medlemmer er enig i påstanden, mens "bare" vel halvparten av AU-medlemmene er enige. Bare 10 prosent av vanlige medlemmer uttrykker misnøye med gruppeinndelingen, mens 30 prosent av AU-medlemmer er uenige i påstanden. Gjennomsnittene er 3.3 for AUM og 4.0 for UFTM og forskjellen er signifikant: Vanlige medlemmer er mer fornøyde med gruppeinndelingen enn AU.

Til sist har vi spurt to spørsmål om møtevirksomheten og arbeidsbyrden i UFT.



Figur 12. *Arbeidsbyrden i UFT var/er for liten*

1 av 3 mener at arbeidsbyrden i UFT var/er for liten, mens 1 av 4 er uenige i påstanden. 4 av 10 ender i ”verken eller” kategorien. Det er en større prosentandel av vanlige UFT-medlemmer som mener at arbeidsbyrden i UFT er/var for liten komparert med AU-medlemmer (37 prosent mot 29).



Figur 13. *Det er/var for få møter i UFT*

Et annet spørsmål er om medlemmene av UFT opplever det slik at UFT har nok møter. Resultatene viser at 64 prosent er enige i påstanden, mens 13 prosent er uenige. Dette kan ikke tolkes som annet enn at de fleste UFT-medlemmer mener at det man bør ha høyere møteaktivitet.

4.2 Aktivitet, saker og medieprofil

Det viktigste middelet for å argumentere for behovet for UFT er å dokumentere aktiviteten, profileringen og gjennomslagskraften til UFT. Tabell 2 viser en tabellarisk oversikt før vi går nærmere inn på de enkelte områder.¹⁷

¹⁷ Som det går frem av tabellen mangler vi fullstendig informasjon om perioden april 2000 til april 2002.

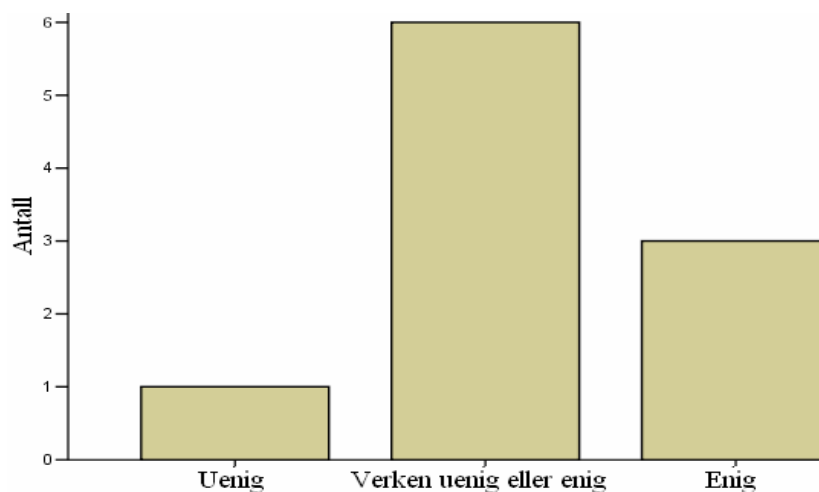
Tabell 2. Oversikt over de viktigste aktivitetene i UFT

	1998-1999	1999-2000	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Møter AU + Grupper	Høyt	Middels	Middels	Lavt	Høyt
Oppmøtet	Middels	Lavt	Lavt	Lavt	Middels
Gjennomslag	* Ungdommens kulturmønstring * Fylkeslevråd	* Fylkesplan * Ungdomshus Hamar	* Ungdoms- kort	*Bevilgning ”sunn mat”	* 100.000 fra FT * Hjem for en 50-lapp
Kampanjer o.l.	* Handlingsplan * Miljø- demonstrasjon * Skoleuniformer	* Debatt fravær * Ide-konkurranse * Miljøplakater * Skoleringshefter * Internettsider		* Gratis skolebøker	* Ville du? * Ny hjemmeside * Innlegg FT * Skjer`a lissom (2005-06)
Konferanser/ Seminarer	2	4		0	5
Medieprofil	Høy	Høy		Lav	Høy

Kilder: Årsberetninger, møtereferater, medieomtale og intervjuer

Kort fortalt var de første to årene i UFT preget av høy aktivitet, en del gjennomslag, mange kampanjer og høy medieprofil tross at oppmøtet og antallet møter sank 1999-2000. Perioden 2002-2005 handler om et gradvis fall i aktiviteten frem til 2004, for så en gjenreising av UFT i det siste halvannet år med høy medieprofil, mange gjennomslag i saker og mange kampanjer tross middels møtevirksomhet og oppmøte.

Det er i denne sammenheng også viktig om fylkestinget opplever at UFT er aktive. Vi spurte fylkestingsrepresentantene om de syntes det var stor aktivitet i UFT. Som vi ser sier 3 seg enige i påstanden om at det er stor aktivitet, mens de fleste (6) er verken enige eller uenige.



Figur 14. Det er stor aktivitet i UFT

I de påfølgende to delkapitler vil vi først gå gjennom hovedsakene UFT har jobbet med i perioden og deretter analysere medieprofilen.

4.2.1 Sakskartet

I løpet av årene 1998 til 2005 har UFT hatt seriøse diskusjoner rundt 100 saker. Noen har vært mer profilerte enn andre. På bakgrunn av årsberetninger, møtereferater og oppslag i media har vi valgt å sile ut noen spesifikke saker som fortjener nærmere kommentarer.

Samferdsel, miljø og arbeid

Innen samferdsel har UFT særlig jobbet med å bedre busstilbudet i forhold til priser og økt tilbud. De store vintersakene for UFT her er ungdomskortet av 2003 og trafiksikkerhetstiltaket "Trygt hjem for en 50-lapp" som senest ved behandlingen i desember 2005 ble tilført 250 000 kroner ekstra som følge av budsjettbehandlingen i fylkestinget. I tillegg har man gjennomført kampanjen "Ville du?" som høstet lovord hos fylkestinget og hadde en nettside som ble besøkt av over 4000 ungdommer.

Miljø saker var svært populært de første årene av UFT, men man kan kun vise til en liten miljødemonstrasjon og noen miljøplakater.

I forhold til arbeid er ide-konkurransen i 1999 den viktigste. Her samarbeidet UFT med sparebanken Hedmark og resultatet ble en populær konkurranse med to vinnere av stipend som til sammen hadde en verdi på 100.000 kroner.

Helse

Sunn og billig kantinemat har i alle år vært en kampsak for helsegruppa. I 2003-04 bestemte fylkestinget seg for å arbeide med "sunn mat", og ungdommens fylkesting fikk anledning til å bevilge 100 000 kroner til Nord-Østerdal videregående skole og Elverum videregående skole for deres kantiner. Den dag i dag står sunn og billig kantinemat fortsatt høyt på UFTs prioriteringsliste.

Et annet tema som har vært oppe i mange år er en bedring av helsesøstertilbudet ved skolene. Det viktigste man har gjort her er å gjennomføre en spørreundersøkelse om helsesøstertilbudet på de videregående skolene i Hedmark.

Utdanning

UFT har i alle år kjempet for å at UFT-medlemmene ikke skal få fravær når de er på UFT-møter eller driver annet politisk arbeid. I dybdeintervjuene har vi fått vite at enkelte skoler fortsatt fører fravær, noe som er i strid med opplæringsloven.

Elevmedvirkning har vært en annen kampsak. I mange år arbeidet UFT for å få et eget fylkeselevråd, men foreløpig har lite skjedd. Det viktigste man har gjort på dette saksområdet er en undersøkelse ved alle videregående skoler om elevrådsarbeid.

Elev/lærling ombud er en sak som har kommet de senere år. Fylkestinget har i 2005 bedt om å få en sak om etablering av elevombud i videregående skole i Hedmark. Andre

lignende saker er sivilarbeidere som voksenkontakter ved ungdomsskolene og bedre rådgivning i ungdomsskolen.

En siste sak som bør nevnes er gratis skolebøker. Også i denne saken har man ikke blitt hørt, men dette er en viktig prinsippsak for UFT.

Kultur og oppvekst

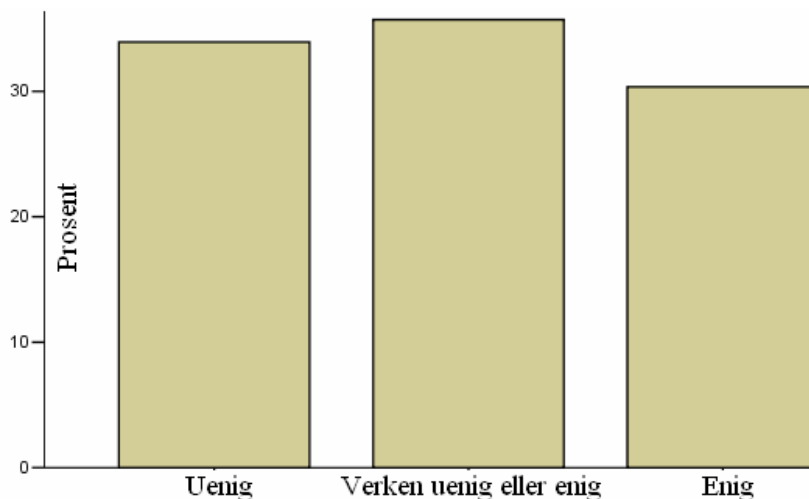
Innen kultur er den viktigste seieren at Ungdommens kulturmønstring lever i beste velgående. Kulturgruppen har jobbet med mange ulike prosjekter, men de fleste har ikke medført målbare resultat. Man prøver seg nå med kampanje kalt "skjer`a lissom" og vil arbeide for et kulturkort.

Innen oppvekst er en sentral seier etableringen av et ungdomshus i Hamar, blant annet som en konsekvens av en godt gjennomført demonstrasjon av UFT. Målet om ungdomshus og barne- og ungdomsråd i alle kommuner har man imidlertid ikke nådd frem med. En annen sak som skapte stor debatt var saken om skoleuniformer. Man arbeider i dag med en kampanje om antirasisme.

Andre saker

I tillegg til disse sakene kan man nevne at UFT har utviklet en god hjemmeside på internett, at UFT har laget 6 skoleringshefter, har etablert kursing for nye medlemmer, og UFT i Hedmark har arrangert flere seminarer/konferanser som for eksempel nasjonale samlinger med de andre fylkestingene. I tillegg har man i samarbeid med Västra Götaland i Sverige og Østfold gjennomført et interreg. prosjekt kalt "Prosjekt Ungdomsinnflytelse". Dette var et 3-årig prosjekt med fellessamlinger og endte i en stor internasjonal sommerlei i 2005.

I denne sammenheng kommer vi også inn på UFTs todelte rolle. Man skal på den ene siden jobbe med saker som oversendes fra fylkestinget, men man skal også komme opp med egne saker. Vi spurte derfor dagens og tidligere medlemmer av UFT og fylkestinget om de syntes UFT kom opp med for få egne saker.



Figur 15. UFT kommer med få egne saker (UFT-representanter)

I forhold til denne påstanden er UFT-medlemmene splittet: 1/3 sier seg uenig i påstanden og 3 av 10 sier seg enig i påstanden. Fylkestingsrepresentantene er også splittet: 5 sier seg enig i påstanden, mens 3 er uenige.

4.2.2 Medieprofil 1997-2005¹⁸

I løpet av periodene 1997-2001 og 2004-2005 er det skrevet rundt 70 avisartikler som omhandler Ungdommens fylkesting (UFT). I hovedsak er det Hamar-Arbeiderblad, Hamar Dagblad og Østlendingen som har fulgt utviklingen til UFT. Ser man på antallet saker er det en tydelig U-form, der UFT var godt profilert i de første årene, for så å dale, og nå har fått en oppblomstring. I alt er rundt 60 prosent av reportasjene om UFT positive, ofte med den setting at UFT presenterer en sak de brenner for og at media spiller på lag. Rundt 30 prosent av sakene er nøytrale, og her er det ofte politiske utspill fra UFT som skaper diskusjon eller at UFT er med på å diskutere andres utspill. De siste 10 prosentene er negative i den forstand at interne stridigheter omtales eller at utenforstående/tidligere medlemmer av UFT kritiserer organisasjonen.

La oss se nærmere på UFTs medieaktivitet. Vi har valgt å dele inn medieomtalen under fire titler: "Gratisomtale", "Gjennomføring", "Blest og fronting" og "Under lupen".

Gratisomtale

Med gratisomtale tenker vi her på tilstelninger i UFTs regi som media har fattet interesse for og laget både små og store reportasjer fra.

Høringen om UFT: I etterkant av det politiske grunnlagsarbeidet var gjort ble det arrangert en høring om UFT 17. september 1997. I forkant og etterkant av høringen i

¹⁸ Sekretariatet til UFT har vært flinke til å arkivere mediesaker, men for årene 2002-2003 mangler oversikten. Dette er også de årene møtereferater, saksdokumenter og årsberetninger mangler.

september 1997 får både voksne og ungdom komme til orde, og begge grupper uttrykker håp om at ungdom gjennom UFT skal få en effektiv kanal til å komme med sine synspunkter og være med på å forme sin egen framtid. På lederplass konkluderer Hamar-Arbeiderblad 19. september: "UFT må bli noe langt mer enn en ny høringsinstans blant mange andre".

Stiftelsesmøtet til UFT: Stiftelsen av UFT av 23. april 1998 er en annen stor begivenhet som genererte mye medieaktivitet. I forkant er det en rekke saker der UFT blir presentert som et nytt spennende fora der ungdom kan få politisk betydning, og i etterkant presenteres det første møtet som begivenhetsrikt. Hamar-Arbeiderblad slår fast over 2 sider at fylkeskommunen har skapt politisk historie.

Valgmøter: I forbindelse med valg av ny leder og nytt arbeidsutvalg har avisene tatt bilder og kort presentert de nye deltakerne.

Artig å påvirke: En fjerde type sak er "Artig å påvirke politikerne". Opp gjennom årene har både ledere, AU-medlemmer og UFT-medlemmer blitt intervjuet av små og større lokalaviser der sakene stort sett har dreid seg om at det er gøy å drive med politikk og der ungdom som engasjerer seg roses for sin innsats.

Gjennomføring

Ungdommens fylkesting har frontet mange ulike saker, men mange vil si at resultatene har uteblitt eller ikke er synlige. I løpet av perioden 1998-2005 er det i alt 4 saker som er frontet i media av UFT der man har fått gjennomslag.

Ungdomshus i Hamar: Allerede ved stiftelsesmøtet slo UFT fast en resolusjon på at de ønsket ungdomshus i alle kommuner i Hedmark fylke. I april 2001 var tålmodigheten slutt og UFT demonstrerte i Hamar under parolen "Ungdomshus NÅ". Demonstrasjonen skapte stor blest om ungdoms behov for gode fritidstilbud og UFT, og arrangementet ble blant annet belønnet med forside i Hamar Dagblad og en artikkel der man syrlig kommenterte at få politikere ville høre på ungdommene. I 2003 åpnet Seaside ungdomshus på Brygga i Hamar for all ungdom fra 8.klasse og oppover til 21 år.

Ungdommens kulturmønstring: Våren 2001 var ungdommens kulturmønstring i Hamar i fare for å legges ned. UFT skapte blest om saken og kulturmønstringen for ungdom i alderen 10-19 år lever fortsatt i beste velgående.

Ungdomskort: Allerede fra 1999 har UFT kjempet for et eget ungdomskort. I 2003 kunne UFT, sparebanken Hedmark og Hedmark trafikk presentere et ungdomskort som var et kombinert bankkort, busskort, skolebevis og ga fri skoleskyss. I senere år har UFT senere presentert dette som en viktig sak og oppfordret til bruk av kollektivtrafikk, Senterungdommen tar også æren for denne saken, men basert på informasjon innhentet i

forbindelse med denne kartleggingen ser det ut til at begge organisasjonene begynte å jobbe med saken på samme tid.

Egne penger: I 2005 søkte UFT fylkestinget om midler og fikk 100.000 kroner til egen disposisjon. I budsjettet for 2006 er det lagt opp til at UFT skal få nye 100.000 kroner til rådighet.

Blest og fronting

Inn under tittelen blest havner både arrangementer UFT har vært med på og saker som UFT har frontet i media.

UFT til Stortinget og andre arrangementer: Høsten 1998 dro en gruppe fra UFT på besøk til Stortinget. Representantene fra Hedmark (i begge fora) syntes det var spennende. Våren 2000 arrangerte UFT i Hedmark en konferanse der man tok opp ulike måter ungdom kan gis innflytelse. Våren 2001 holdt UFT et nytt seminar som også fikk noe oppmerksomhet. I 2005 var første gang lederen i UFT fikk taletid i fylkesting, og dette genererte en rekke oppslag som gikk på at UFT-lederen hadde imponert fylkestinget. I 2005 fikk også kampanjen "Ville du" som omhandlet kollektivtrafikk en god del blest.

Ide-konkurransen: Allerede ved stiftelsesmøtet utfordret sparebanken Hedmark UFT sammen med fylkeskommunen til å være med på å lage en stipendkonkurransen for ungdom mellom 15-25 år med gode og utradisjonelle forretningsideer. Våren 1999 ble prosjektet annonsert og stipendene fordelt med en god del medieblest.

Skoleuniformer: I oktober 1998 reiser UFT sin første viktige debatt og den handler om skoleuniformer. Ved UFTs høstmøte reises et forslag om å uniformere elever for å hindre kjøpepress og mobbing som blir avvist. I etterkant går debatten gjennom oppslag og leserinnlegg der unge, foreldre og politikere engasjerer seg. Hamar Dagblad konkluderer i en underleder at UFT ved å diskutere uniformering har reist en viktig prinsipiell debatt om kjøpepress og mobbing blant unge.

Nettsider: I forbindelse med at UFT fikk nettsider laget avisene gladsaker om UFT.

Andre saker: I listen over andre saker UFT har frontet finner vi: Mobbing, elevdemokrati, bedre helsetilbud på skolene, billigere og bedre kantinemat, lærlingplasser til alle, ordensregler for lærerne, politikk i skolen, kriminalitet, forbedring av nærmiljøet, grønn skatt, kildesortering, bedre og billigere kollektivtrafikk, og forbedring av ungdomstilbud.

Under lupen

Mangt er sagt om UFT i årenes løp. Kommentarene varierer fra kronikker/kommentarer der tidligere medlemmer krever at UFT må endres, til politikere i fylkestinget som diskuterer ordningen og eventuelt hvor forbedringspotensialet ligger. Det er særlig tre

typer negative oppslag som har rammet UFT i årene løp: Oppslutning rundt valgene, ungdomspartiens rolle og møtefravær.

Oppslutning rundt valg: I forbindelse med valgene av UFT-representanter i kommunene har det kommet en del reportasjer som har pekt på at ungdom ikke bryr seg om UFT. Allerede i mars 1998 presenterte Østlendingen den første negative reportasjen med overskriften "Ingen møtte". Essensen var at ungdom i Alvdal ga blaffen i melde seg som representanter til UFT. To år senere var saken igjen oppe til debatt og da handlet det om å bedre markedsføringen.

Hvem skal være med?: Ved stiftelsesmøtet i april 1998 var første gang de politiske ungdomspartiens rolle i UFT ble diskutert. Noen måneder senere, i forbindelse med høstmøtet, eskalerte det hele da UFT-medlemmene følte seg overkjørt av taletrengte ungdomspolitikere. 14. oktober var forsidesaken til Østlendingen "Frper blir trolig kastet ut av UFT". I de senere år har saken om ungdomspolitikernes rolle vært diskutert internt.

Møtefravær kontra skolefravær: Hovedproblemet til UFT har imidlertid vært manglende deltakelse på vår- og høstmøter samt i gruppemøtene. Her er fire eksempler.

1999: I april kommer oppmøtet ved UFTs arrangementer opp første gang, men da i forbindelse med at UFT-medlemmer går ut i Hamar-Arbeiderblad og sier at de må få gyldig fravær. I oktober samme år, i forbindelse med høstmøtet, kommer saken igjen opp. Østlendingens hovedoppslag er at ungdom straffes for politisk engasjement, men saken ender med at fylkesutdanningssjefen mener dette er til å leve med.

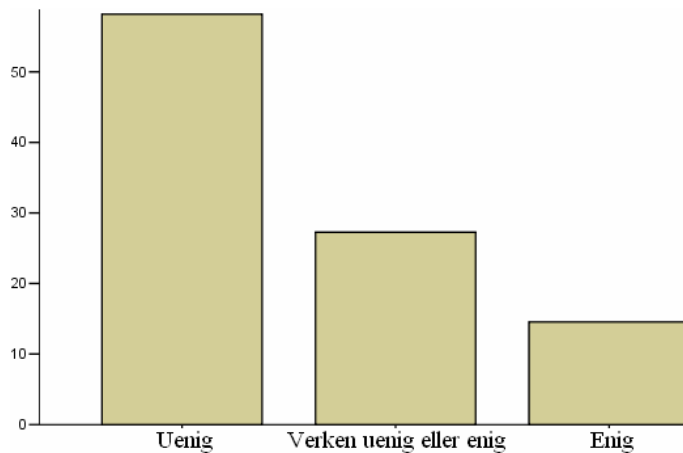
2000: UFT går ut i media i februar og sier at skolene må legge til rette for politisk arbeid. Det vil si at de ikke fører fravær når elever er med på UFT-møter.

2001: I forbindelse med høstmøtet har Østlendingen, Hamar-Arbeiderblad og Hamar Dagblad oppslag om at UFT har hatt problemer med lavt oppmøte under sine arrangementer. En SP-politiker mener det skyldes lite gjennomslag, sekretæren viser til at medlemmene i UFT er aktive og ikke har tid til å prioritere UFT, mens lederen i UFT sier at det skyldes at skolene fører fravær.

2004-2005: Etter labert fremmøte ved UFTs samlinger kom saken om fravær igjen opp. Denne gang med den konsekvens at fylkestinget ønsket en evaluering av UFT for å se hvordan man kunne forbedre ordningen.

Vi konkluderer at UFT i perioden 2003-2005 har vært ganske flinke til å profilere seg i media. Et helt annet spørsmål er opplevelsen av å være profilert. I spørreundersøkelsen spurte vi både dagens og tidligere representanter i UFT og fylkestinget om de syntes at UFT var ofte i media. seks av ti UFT-representanter er uenige i påstanden om at UFT er

ofte i media, mens bare 15 prosent er enige. Blant fylkestingsrepresentantene sier seks seg verken enig eller uenig i påstanden, mens tre er uenige.



Figur 16. UFT er ofte i media (UFT-representanter)

4.3 UFTs formål om medbestemmelse og samfunnsengasjement

Det gjennomgående svaret vi har fått i dybdeintervjuene når vi har snakket om arbeidsmetodene og kontakten mellom UFT og de ”voksne”, er at UFT har hatt god kontakt med representanter fra fylkeskommunen og fylkestinget, og at ungdommene har blitt behandlet seriøst og ordentlig: UFT mener at det har vært lett å ta kontakt og at man har fått oversendt alle viktige saker som omhandler ungdom; og den politiske ledelse og administrasjonen skryter av UFTs engasjement og den jobben de gjør. Samtidig rettes det noen merknader. Det ene går på at UFT, særlig de første årene, ofte ble frontet mye som fylkeskommunens ”ungdomsalibi” uten at alle sakene de var involvert i nødvendigvis betydde så mye eller at man hadde nok gjennomslagskraft. Det andre går på at UFT får de samme sakspapirene tilsendt som fylkestinget og at disse ofte er lange, skrevet på et ”vanskelig” språk og at UFT noen ganger kommer seint inn i beslutningsprosessen.

UFT-sekretærene bør særlig fremheves. De har vært dyktige pedagoger, vært opptatt å gjøre UFT-medlemmene trygge og vært opptatt av å bli kjent med ungdommene og tatt dem på alvor. Dessuten kjenner de fylkeskommunen godt og har tatt i bruk nettverket for å hjelpe nye representanter i møtet med administrasjon og politikere.

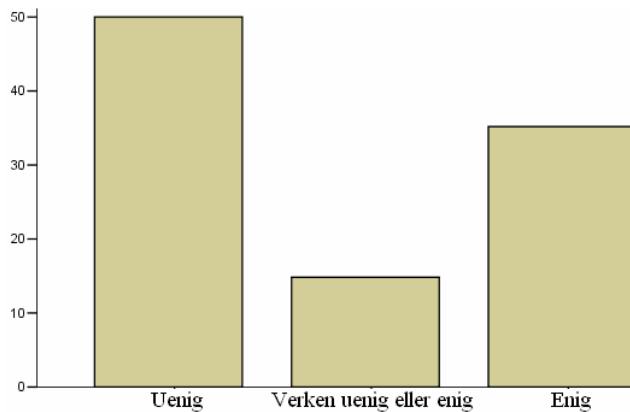
4.3.1 Medbestemmelse

Som vi nevnte tidligere har offentlige myndigheter jobbet mye for at barn og unge skal bli hørt i saker som angår dem. I Barnekonvensjonen av 1989 står det at barn og unge skal gis rett til innflytelse og medbestemmelse i samfunnet.

I dybdeintervjuene går det frem at fra politisk hold sier man at dialogen med UFT er viktig og at UFT har kommet med mange gode innspill til saker og også kjørt egne saker

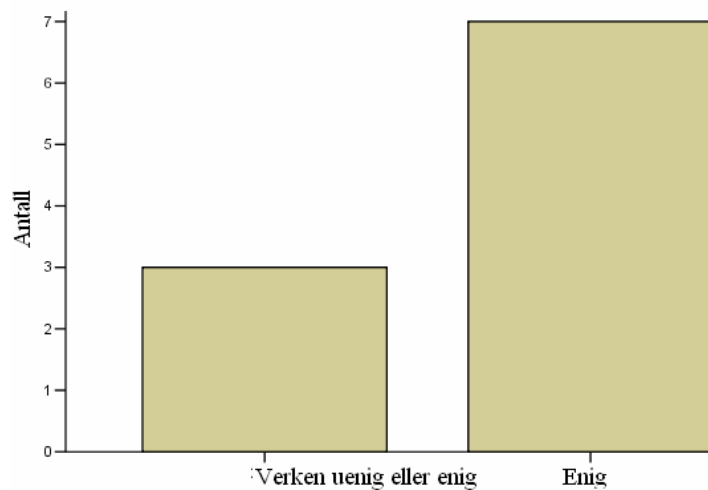
gjennom årenes løp. Representanter for UFT er enige om at UFT har påvirkningskraft og at fylkestinget og administrasjon er oppmerksomme på hva de driver med. Samtidig understrekes det av noen at tilknytningen til ”egne” saker og resultatene av det man gjør kanskje ikke har vært godt nok profilert ut til ”vanlige” medlemmer og ungdommene i Hedmark. Det kan føre til at påvirkningskraften ikke oppfattes på samme måte. I forhold til saksgangen er det klart at UFT enkelte ganger har kommet relativt seint inn i saksgangen. Her er det et forbedringspotensial.

I spørreundersøkelsen spurte vi dagens og tidligere UFT-medlemmer om de mente at UFT hadde innflytelse. UFT-representantene er splittet i forhold til påstanden: Halvparten er uenig i påstanden, mens 35 prosent er enige og de siste 15 prosent verken er uenige eller enige. Det kan bemerkes at det verken er forskjeller mellom gutter og jenter eller mellom AU-medlemmer og vanlige medlemmer.

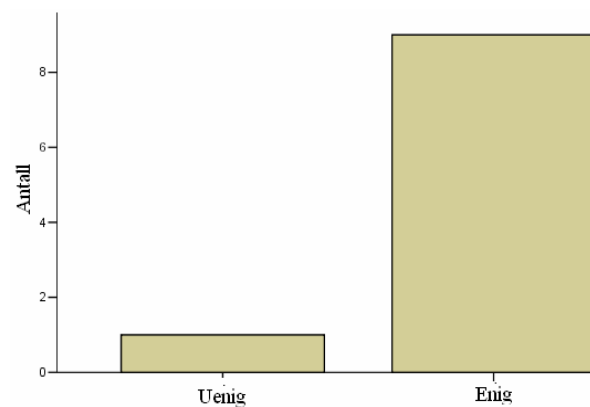


Figur 17. UFT er bare et høringsorgan uten gjennomslagskraft i forhold til fylkesting, fylkesråd og andre politiske utvalg

Vi spurte også fylkestingsrepresentantene om UFTs rolle som høringsinstans. I forhold til påstanden - UFT gir viktige og konstruktive innspill til fylkestinget – sier 7 at de er enige og 3 er i ”verken eller” kategorien. I forhold til påstanden - UFT er viktig for å sikre de unges medvirkning i beslutningsprosesser – er 9 av 10 enige i den.



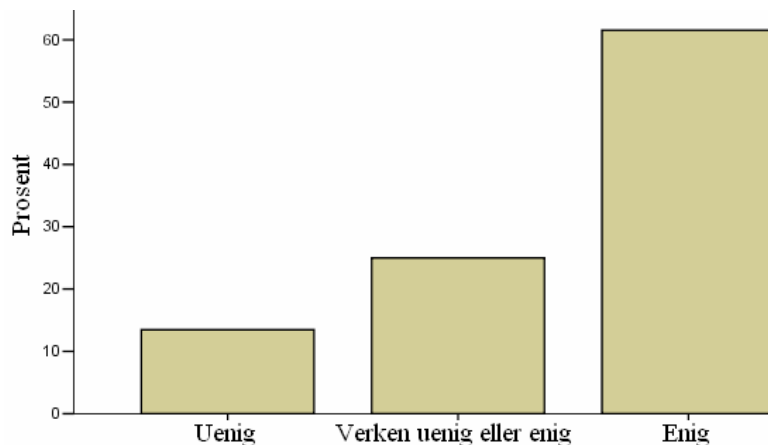
Figur 18. UFT gir viktige og konstruktive innspill til fylkestinget



Figur 19. UFT er viktig for å sikre de unges medvirkning i beslutningsprosesser

Et annet sentralt spørsmål er ordningen med at UFT har egen pott som de kan disponere til egne tiltak. Allerede i forbindelse med etableringen av UFT ble denne problemstillingen tatt opp, men etter en bred diskusjon bestemte man seg for ikke å ha egne midler. I 2005 fikk derimot UFT 100.000 kroner og det er lagt opp til at UFT skal få midler også dette år. Vi spurte både UFT-medlemmene og fylkestingsrepresentantene om deres syn på at UFT har egne midler.

Blant UFT-representantene sier 6 av 10 seg enig at UFT bør få en egen budsjettpost som de kan bruke til egne prioriterte områder. Blant fylkestingsrepresentantene sier 8 seg enige og 1 er uenig.

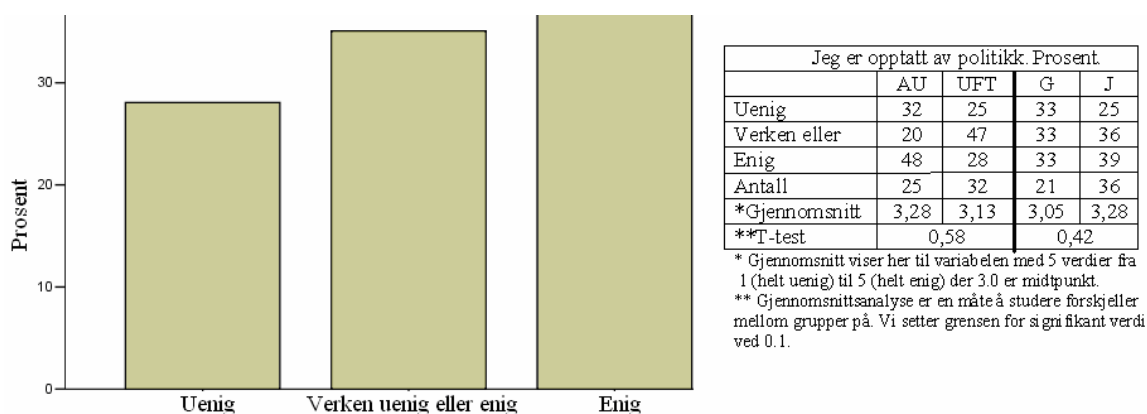


Figur 20. UFT bør få en fast sum hvert år som de kan disponere til egne tiltak (UFT-representanter)

4.3.2 Økt samfunnsengasjement

Det andre formålet med UFT er å øke ungdommenes samfunnsengasjement. Det finnes en rekke eksempler på at UFT-medlemmer har fortsatt med politikk i etterkant av sitt UFT-engasjement. Særlig ser vi dette blant tidligere AU-medlemmer, og her er det beste eksemplet AU i perioden 2000-2001. Ut fra denne gruppen på 9 personer har hele 5 drevet aktivt i politikken.¹⁹ I spørreundersøkelsen spurte vi en rekke spørsmål angående UFT-medlemmenes samfunnsengasjement.

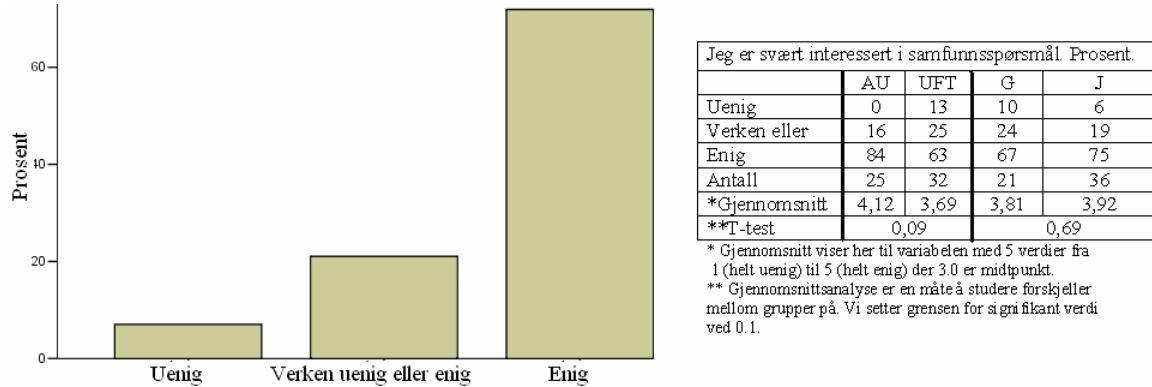
Vi begynte med en generell påstand om politikk. Her er 36 prosent enige i påstanden om at man er opptatt av politikk, mens 28 prosent sier seg uenige i påstanden. Når vi sammenligner mellom AU og vanlige medlemmer ser vi at halvparten av AU-medlemmene er opptatt av politikk, mens 3 av 10 vanlige medlemmer er opptatt av det.



Figur 21. Jeg er opptatt av politikk

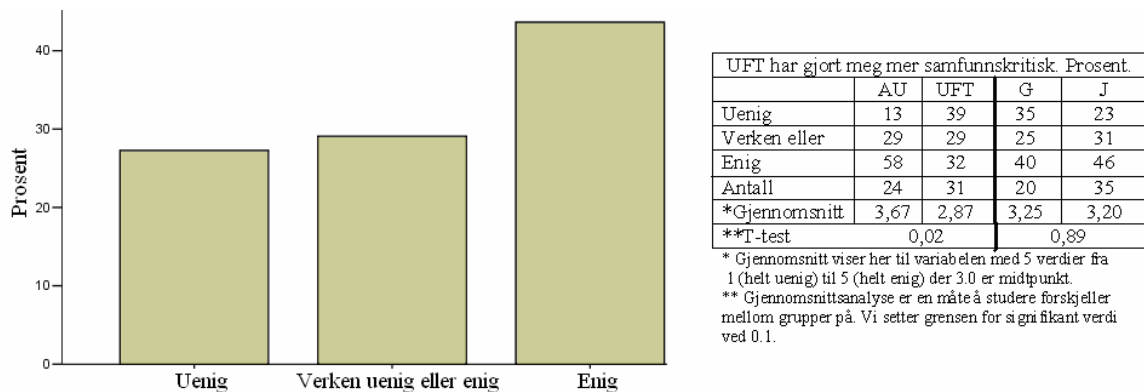
¹⁹ Kirsten H. Teige var aktiv i AUF i Hedmark og skrev masteroppgave om medlemmer i norske ungdomsråd. Pål Selsjord Bjørseth er sentralstyremedlem i Unge Venstre og sto som 3. kandidat på Hedmark Venstres stortingsvalgliste 2005. Synne Kaasin er vara for SV i Tolga kommunestyre. Silje Naustvik er fylkestingspolitiker for SV og foreslo evalueringen av UFT. Janne Nyhus sitter i sentralstyret til Sosialistisk Ungdom og sto på 13.plass på Hedmark SVs stortingsliste foran valget høsten 2005.

Vår neste påstand var: Jeg er svært interessert i samfunnsspørsmål. Et overveldende flertall på 72 prosent er enige i påstanden, mens bare 7 prosent sier at de er lite interessert i samfunnsspørsmål. 84 prosent av AU-medlemmene er enige i påstanden, sammenlignet med 63 prosent blant vanlige medlemmer: Forskjellen er signifikant.



Figur 22. Jeg er svært interessert i samfunnsspørsmål

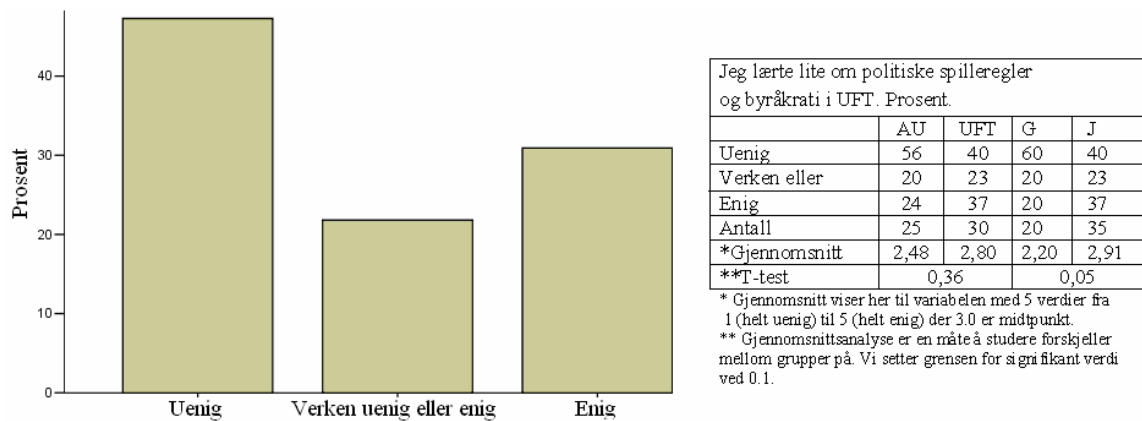
Til slutt kommer påstanden: UFT har gjort meg mer samfunnskritisk. 44 prosent er enig i at UFT har gjort dem mer samfunnskritiske, mens 27 prosent er uenige. Igjen finner vi at AU-medlemmene er oftere i enige i påstanden enn vanlige UFT-medlemmer (58 prosent mot 32 prosent). Forskjellen mellom gruppene er signifikant.



Figur 23. UFT har gjort meg mer samfunnskritisk

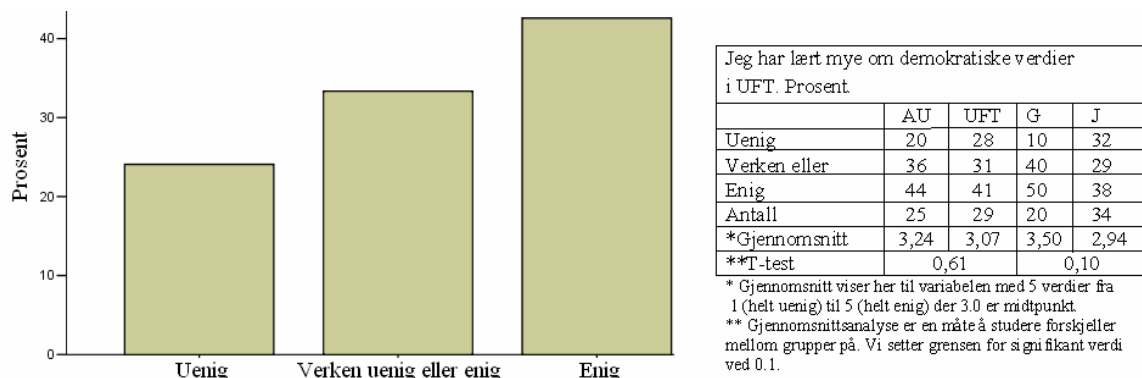
4.3.3 Trening i demokratiske kanaler

Det er to sentrale tema i forhold til trening i medvirkning i demokratiske kanaler: Det ene er at man lærer seg om demokratiske verdier og det andre er at man lærer om byråkrati og politiske spilleregler. Vi spurte derfor UFT-medlemmene om hva de lærte om spilleregler og demokrati.



Figur 24. Jeg lærte lite om politiske spilleregler og byråkrati i UFT

47 prosent er uenige at de har lært lite om politiske spilleregler i UFT, mens 31 prosent er enige i påstanden. Dette kan tolkes dit hen at UFT-medlemmene mener at de har lært en del om hvordan politikken og byråkratiet fungerer. 56 prosent av AU-medlemmene sier seg uenig at de lærte lite, mens 40 prosent av vanlige medlemmer sier at de lærte lite. Av særlig interesse er det guttene i mye større grad enn jentene mener at de har lært mye om politiske og byråkratiske spilleregler (60 prosent mot 40). Forskjellen mellom gutter og jenter er signifikant.

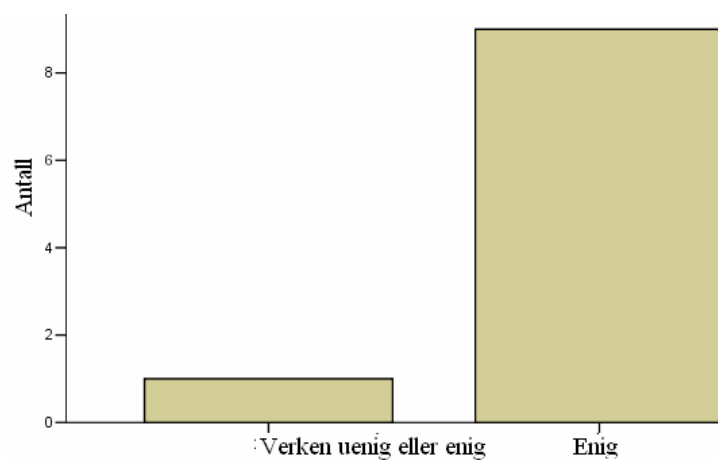


Figur 25. Jeg har lært mye om demokratiske verdier i UFT

43 prosent er enige i påstanden om at de lærte mye om demokratiske verdier, mens 24 prosent mener at de har lært mindre om demokratiske verdier. Det er interessant å se at jentene oftere er uenige i påstanden (30 prosent mot 10), mens guttene oftere er enige (50 prosent mot 40). Forskjellen mellom gutter og jenter er signifikant.

Til sammen sier 24 prosent at de lærte mye om både demokratiske verdier og byråkrati og politiske spilleregler, 43 prosent sier at de har lært mye om en av delene (19 prosent demokrati og 24 prosent byråkrati og spilleregler), mens 6 prosent sier at de har lært lite om begge deler. Vi finner videre at 3 av 10 sier at de har lært mer om byråkrati og politiske spilleregler enn demokratiske verdier, mens 1 av 5 sier at de har lært mer om demokratiske verdier enn byråkrati og politiske spilleregler.

I forhold til disse svarene kan det være interessant å se hva fylkestingsrepresentantene mener om UFT som læringsarena for politisk virksomhet. Her sier 9 av 10 seg enige i at UFT er viktig som en læringsarena med henhold til politisk virksomhet.



Figur 26. UFT er viktig som en læringsarena mht politisk virksomhet

5. Formål og forbedringer

Formålet med evalueringen har vært todelt. Den ene delen har gått på å analysere om formålene med UFT har blitt fulgt godt nok opp, noe som både er et ansvar for fylkeskommunen, fylkesting og UFT selv. Den andre delen har vært å gi innspill i forhold til forbedringer av UFT-ordningen med vekt på organisering, regelverk og praksis.

Hovedinntrykket vi sitter igjen med er at UFT har vært en positiv ordning både for fylkeskommunen, fylkesting og ungdommene som har medvirket. Formålene til ordningen er i stor grad fulgt opp, men i løpet av UFTs åtte år har det vært både ”gode” og ”svake” år. Ansvar for de forskjellige periodene må deles av både fylkeskommunen og ungdommene som har medvirket.

5.1 Er formålene med UFT fulgt opp?

Her summerer vi opp hovedfunnene i forhold til om formålene med UFT er fulgt opp.

5.1.1 Har UFT medbestemmelse og påvirkning i saker som angår ungdom?

Gjennom dybdeintervjuer og spørreundersøkelsen til fylkestinget går det frem at politikerne mener UFT er viktig for å sikre de unges medvirkning i beslutningsprosesser og at UFT gir konstruktive innspill. Dybdeintervjuene med sentrale UFT-representanter viser også at de mener at UFT er gitt medbestemmelse og at man har påvirkningskraft.

Her er det viktig å se på om UFT-medlemmene oppfatter det slik at UFT har gjennomslagskraft. Spørreundersøkelsen avdekker at 1 av 3 mener at UFT bare fungerer som et høringsorgan uten gjennomslagskraft, mens halvparten mener at UFT har gjennomslagskraft. Et sentralt tiltak som kan hjelpe til i forhold UFTs medbestemmelse er at man får egne midler til disposisjon, og dette er noe 6 av 10 UFT-representanter ønsker seg. Når det gjelder de 10 fylkestingsrepresentantene som svarte på undersøkelsen sier 7 at UFT gir konstruktive innspill til fylkestinget og 8 er enige at UFT bør ha egne midler.

I forhold medbestemmelse og påvirkning er et annet tema om UFT bare skal være en høringsinstans eller også et politisk verksted. Både UFT-medlemmer og fylkestinget er splittet i synet i hvilken grad UFT kommer med egne saker. Blant ungdommene sier 1 av 3 at UFT kommer med få egne saker og 1 av 3 at UFT kommer med flere egne saker, mens blant politikerne sier 5 at UFT kommer med få egne saker og 3 mener at UFT kommer med flere egne saker.

Vår dokumentanalyse, og intervjuer i forhold til de årene der vi mangler informasjon, viser at UFT har gjennomført et tosifret antall større kampanjer og at UFT har hatt

gjennomslag i 8 av sakene man har jobbet mye med. Det gir at man i snitt har hatt gjennomslag i en sak hvert år og har klart å skape debatt med to saker hvert år.

UFT bør fortsette å kjøre mange kampanjer. Dessuten kan tiltaket med egne midler bidra til at UFT vil få gjennomslag for egne saker.

5.1.2 Har UFT-medlemskap gitt økt samfunnsengasjement?

Det finnes en rekke eksempler på at tidligere UFT-medlemmer har drevet det langt i politikken og er samfunnsengasjerte. Vi prøvde å måle UFT-medlemmers generelle samfunnsengasjement gjennom to påstander: 36 prosent sier at de er opptatt av politikk og hele 72 prosent sier at de svært interessert i samfunnsspørsmål. Vi finner at AU-medlemmer/tidligere medlemmer er overrepresentert blant de som er interessert i politikk og samfunnsspørsmål. Det er vanskeligere å måle hvor mye av samfunnsengasjementet som skyldes UFT-medlemskapet, men vi forsøkte oss med påstanden: UFT har gjort meg mer samfunnskritisk. Det viser seg at 44 prosent er enige i påstanden og 27 prosent er uenige, og igjen finner vi at AU-medlemmene er overrepresentert blant de som har blitt mer samfunnskritiske.

Som nevnt er det vanskelig å måle hvor mye samfunnsengasjementet har økt gjennom UFT-deltakelse. Man kan jo regne med at ungdommer som ønsker å sitte i UFT er interesserte i samfunnsspørsmål og politikk. Det virker uansett som at UFT-medlemskap ikke akkurat har svekket samfunnsengasjementet. Særlig blant de som har sittet i AU er det mange som sier at de er interesserte i politikk og samfunnsspørsmål, og har blitt mer samfunnskritiske gjennom å være med i UFT.

5.1.3 Har UFT-medlemskap gitt læring av demokratiske verdier?

I vedtektene står det UFT skal ”gi ungdom trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler”. Blant fylkestingsrepresentantene hevdet 9 av 10 at UFT var viktig som en læringsarena for politisk virksomhet. Trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler vil både si at man lærer noe om demokratiske verdier og byråkrati og politiske spilleregler: 43 prosent av UFT-medlemmene mente at de hadde lært mye om demokratiske verdier, mens 24 prosent mente at de hadde lært mindre; og 47 prosent mente at de hadde lært en god del om byråkrati og politiske spilleregler, mens 31 prosent mente at de hadde lært lite. Et interessant poeng er at guttene i større grad enn jentene mener at de har lært mer om både demokratiske verdier og mer om byråkrati og politiske spilleregler.

Til sammen sier 24 prosent at de lærte mye om både demokratiske verdier og byråkrati og politiske spilleregler, 43 prosent sier at de har lært mye om en av delene (19 prosent demokrati og 24 prosent byråkrati og spilleregler), mens 6 prosent sier at de har lært lite om begge deler. Vi finner videre at 3 av 10 sier at de har lært mer om byråkrati og

politiske spilleregler enn demokratiske verdier, mens 1 av 5 sier at de har lært mer om demokratiske verdier enn byråkrati og politiske spilleregler.

Resultatene er altså noe variert i forhold til spørsmålet om UFT har gitt ungdom trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler. Men i all hovedsak må vi konkludere at formålet må sies å være relativt bra oppfylt.

5.2 Organisering & aktivitet

Her summerer vi opp hovedfunnene når det gjelder organisering og UFTs aktivitet.

5.2.1 Hva betyr UFT-ordningen for fylkestingsrepresentantene?

Det at bare 10 av 33 fylkestingsrepresentanter svarte på spørreskjemaet kan tolkes som lav interesse for UFT blant fylkestingsrepresentantene (Representantene hadde 14 dager på seg til å svare på 13 spørsmål, og de fikk to påminnelser i løpet av perioden). Til tross for den lave svarprosenten velger vi å tro at interessen blant fylkespolitikere faktisk er større. Prioritering på budsjett til UFT og bevilgning av midler til evaluering understøtter dette. Fra forfatterens side er det heller ikke gjort noen forsøk på å kartlegge årsakene til den lave oppslutningen om spørreundersøkelsen.

De som har svart uttrykker stor støtte til UFT: ni er uenige i at UFT bør legges ned; bare en er enig i at UFT fungerer dårligere enn tidligere; en mener at UFT koster for mye; sju mener at UFT gir viktige og konstruktive innspill til fylkestinget; ni mener at UFT er viktig for å sikre de unges medvirkning i beslutningsprosesser; åtte mener at UFT bør få en fast sum som de kan disponere fritt; og ni mener at UFT er viktig som en læringsarena med henhold til politisk virksomhet. Fem av ti sier at UFT kommer med for få egne saker, og bare en mener at UFT er ofte i media.

5.2.2 Hvilken rolle spiller ledelsen (leder, AU og sekretær) for UFTs resultater?

Vårt sentrale funn når det gjelder ledelsens betydning er at når ledelsen er sterk fungerer UFT bra. Dette skaper problemer i de perioder der enten sekretærfunksjonen eller AU ikke fungerer godt nok.

5.2.3 Er kjønns- og aldersfordelingen balansert?

Når det gjelder kjønn har vi vist at jentene er mer aktive i UFT enn guttene. Samtidig er det verdt å merke seg at guttene er noe mer positive til arbeidet som gjøres i UFT og mener at de har lært mer. Alderssammensetningen viser at UFT ikke kan sies å ha medlemmer som gjenspeiler vedtektenes aldersfordeling mellom 13 til 25 år. De aller fleste er mellom 15-19 år, og flertallet begynner i UFT når de er 15-16 år.

5.2.4 Hvordan er UFTs medieprofil utad?

Aktiviteten til UFT har variert mye i løpet av de åtte årene ordningen har vært til. I de tidsrommene vi har hatt full tilgang til (1998-2000 og 2002-2006) har UFT fått gjennomslag i åtte saker, gjennomført 13 "kampanjer" og deltatt på 11 konferanser og seminarer. Det kan bemerkes her at seks av ti medlemmer mener at UFT må holde møter oftere.

Medieprofilen har variert fra nærmest usynlig til svært synlig. Vi har funnet rundt 70 avisartikler i perioden 1997-2001 og 2003-2005. Medlemmene selv mener at UFT ikke er ofte i media. Det kan bemerkes at det store flertallet av saker som UFT profilerer seg på er positive saker, og et lite mindretall handler om negative ting ved organisasjonen.

5.3 Innspill til forbedringer

Svært mye er bra med UFT, men det er også rom for forbedringer. Vi har satt opp sju punkter som evalueringen har vist at har et forbedrings- eller utviklingspotensial.

1. Kontinuitet og stillingsandel i sekretærfunksjonen

Som nevnt tidligere skal sekretærene ha mye skryt for sine arbeidsmetoder i møtet med ungdommene, sitt engasjement for UFT og sine kontaktnett i fylkeskommunen. I dette bildet hører det også med at det har vært problemer med sekretærfunksjonen i forhold til kontinuitet og variasjon i stillingsprosent. Ungdommen i UFT har lite oversikt over hvordan byråkratiet og politikken i fylkeskommunen fungerer, og det er derfor viktig at sekretæren fungerer godt. Vi mener at det vil være klokt med en høy stillingsbrøk for sekretæren, da det viser seg at ungdommene trenger en person som er der "for dem" og som ikke springer mellom flere oppgaver. Med en høyere og dedikert stillingsprosent tror vi også at forhold som arkivering og andre rutiner bedres. Dette vil for eksempel gjøre det lettere for "nye" sekretærer å sette seg inn i det arbeidet som er gjort ved UFT tidligere, dokumentere hvilke saker som UFT har arbeidet med, og profilere UFT utad.

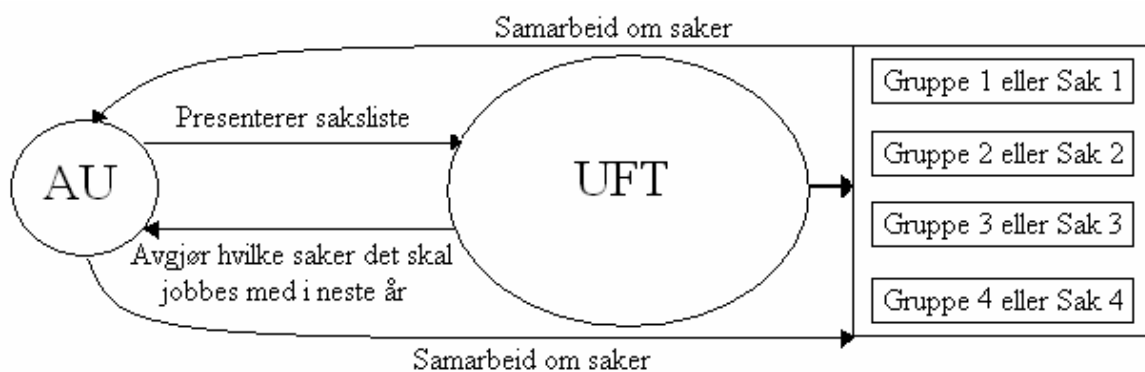
2. Skolering i ledelse, gruppeprosesser og medier

I løpet av 1998 til og med 2005 har UFT forsøkt seg med ulike kurs, som skolering i tale- og debatteknikk, arbeidsmetoder, og kurs for nye medlemmer i UFT. Ut fra intervjuer og dokumentanalyser går det frem at skoleringen har fungert positivt, og noe man bør jobbe videre med. I tillegg til dagens ordning med kursing av nye medlemmer kunne man også hatt kursing i ledelse for de med slikt ansvar (AU, leder UFT og gruppeledere). Et alternativ er å innhente noe pedagogisk assistanse og lære mer om gruppeprosesser. De siste årene har det også blitt lagt vekk på at UFT skal profilere seg bedre, og i den sammenheng kan det være aktuelt å gjennomføre et seminar med en/flere erfarne journalister som kan fortelle litt om hvordan journalister tenker, hva de forventer i møte

med UFT og hvordan UFT kan fronte sine saker bedre. Alternativt utarbeide en mediestrategi i samarbeid med fylkeskommunens egne kommunikasjonsrådgivere.

3. AU versus UFT

Vi har påpekt at AU har svært stor makt og at mye av aktiviteten i UFT er avhengig av at AU og de enkelte medlemmene fungerer. Nå er det nok nødvendig at AU har mye å si, men det finnes alternative ordninger som kan både lette arbeidsbyrden for AU og få flere UFT-medlemmer til å føle nærhet både til saker og engasjere seg i større grad. Vi illustrerer dette i et forslag til en "ny" modell for saksgangen i figur 27. Denne modellen bygger på dagens ordning, men de grep som er gjort kan føre til at UFT skal få større innvirkning i sakene det jobbes med og at flere medlemmer skal engasjeres.



Figur 27. Eksempel på "ny" modell for saksgangen i UFT.

Det vi tenker oss her er en parlamentarisk modell der AU er "regjering", UFT er "storting" og gruppene er "komiteer". Modellen kan illustreres med et eksempel. I februar 2007 begynner AU å forberede vårmøtet i UFT. I løpet av de foregående måneder er det reist en rekke saker i gruppene, av "vanlige" medlemmer, AU-medlemmer, samt saker fra fylkestinget. Ut fra disse forslagene til saker legger AU opp en saksliste. Under vårmøtet bestemmer UFT hvilke saker som skal prioriteres i det neste året. Her kan man da enten tenke seg at disse sakene fordeles etter dagens gruppeinndeling eller at man i stedet for arbeidsgrupper har "saksgrupper". Deretter velger UFT, og ikke AU, hvem som skal lede saks/arbeidsgruppene, og medlemmene bestemmer seg for hvilken saks/arbeidsgruppe de vil delta i. UFT velger AU og leder og disse får som i dag ansvaret for den løpende kontakten med fylkeskommunen, og skal uttale seg i saker på vegne av UFT. I forhold til de sakene som saks/arbeidsgruppene jobber med, er det ment at AU og leder er med på å fronte disse overfor fylkesting, administrasjon og media. Hvert AU-medlem er da medlem av en gruppe, men ikke leder/nestleder av gruppen, men vil fortsatt fungere som bindeledd mellom gruppene og AU.

Fordelene med denne modellen, kontra dagens: Flere personer blir involvert i arbeidet som gjøres mellom vår og høstmøtet; arbeidspresset på AU blir mindre, og gruppene er ikke like avhengige av at AU fungerer; med saksgrupper i stedet for arbeidsgrupper vil

muligens flere ungdommer få et "eierforhold" til de sakene som det jobbes med og det kan øke engasjementet; og UFT får økt makt i forhold til de sakene det jobbes med

4. Gruppene

Vi har i det foregående poenget kommet med to forslag når det gjelder gruppene. Det første er at gruppeleder/nestleder er personer som ikke er med i AU. Dette både for å fordele arbeidet og få en maktbalanse. Det andre er at vi foreslår saksgrupper heller enn arbeidsgrupper. Fordelen med dette er at gruppene arbeider med konkrete prosjekter og at medlemmene velger grupper ut fra den saken de ønsker å jobbe med. Vi vil i tillegg foreslå at gruppene verken bør være for store eller små, ut fra de erfaringer som er gjort tidligere. Dette tror vi vil løses i og med at det er UFT-medlemmene selv som bestemmer hvilke saker som skal prioriteres. Det har også vært kommentert at UFT har vært for dårlige på å komme med egne saker selv. Hva med å ha en egen gruppe med en litt friere rolle enn de andre, som har som oppgave å være et politisk idèverksted.

5. Engasjement og fravær

I det høye fraværet og til dels lave engasjement blant UFT-medlemmer, særlig gutter, er det et klart forbedringspotensial. Saksgrupper, økt makt hos UFT i forhold til å prioritere saker, gruppeledere utenfor AU, og en videreføring av 100.000-potten som UFT disponerer til egne tiltak, kan bøte på noe. I tillegg handler dette om å profilere UFT og de resultatene og kampanjene man faktisk greier å jobbe frem. Samtidig er det slik at UFT er en deltidsbeskjeftigelse og man kan ikke kreve pliktig oppmøte. Når dette er sagt så bør det fremheves at opplæringsloven er klar på at arbeid i UFT ikke skal straffes med fravær med mindre dette arbeidet overstiger 14 dager, og at den gamle 15-prosent regelen er tatt ut. Ingen paragraf skulle således stå i veien for å engasjere seg en god del i UFT.

6. Rekruttering

I forhold til det demokratiske prinsippet ved UFT, og slik det også står i vedtektene, er det en fordel om alle representantene blir valgt. I fremtiden kan man for eksempel sette dette som et krav fra UFTs og fylkestingets side i forhold til kommunene. Dette er viktig, da det viser seg at 5 av 11 av de som begynte i 2005 ble oppnevnt og ikke valgt.

7. Aldersgrenser

I dag kan ungdommer mellom 13 til 25 år være medlem av UFT. Det viser seg at de aller fleste er mellom 15 til 19 år og flertallet begynner når de er 15-16 år. Gjennom dybdeintervjuene har vi fått vite at det er et forslag om å innskrenke fra 15 til 21/25 år. Ut fra studien er det vanskelig å si noe om effektene av en innskrenkning av aldersgrensene.

Evalueringsgruppen har hatt som oppdrag å komme med innspill til forbedringer, men man har ikke fått definert noen kostnadsramme i forhold til forbedringer. Vi har imidlertid vært klar over at våre innspill til forbedringer/endringer ikke skulle koste "alt for mye".

Når det gjelder forslaget om en høy stillingsandel i sekretærfunksjonen har vi lagt til grunn at dagens ordning - 70 prosent andel - i alle fall videreføres. Ergo, det kan være ønskelig å øke stillingsandelen noe, og det vil da medføre merkostnader.

Når det gjelder forslagene om skolering (ledelse, gruppeprosesser, media) vil kostnadene her først og fremst være knyttet til å arrangere slike kurs, og herunder å dekke utgifter for deltakerne.

Når det gjelder forslaget om en ny modell for saksgangen, vil ikke dette medføre andre kostnader enn de som er knyttet til omorganisering av systemet. Det vil nok gå med en del tid før et eventuelt nytt system får ”satt” seg.

Når det gjelder forslagene knyttet til gruppene er disse ”gratis”, bortsett fra at man må dekke utgiftene til de som deltar i gruppene, og en konsekvens vi forespeiler er jo mindre møtefravær.

Vi ser videre at det å videreføre 100.000 kroner potten kan virke positivt inn på engasjement.

Forslaget i forhold til rekruttering - gode valgprosesser – er knyttet til at man må følge opp kommunene på en bedre måte enn i dag.

Til sist vil en eventuell endring av aldersgrenser neppe ha store økonomiske ringvirkninger.

Litteratur

Barne og likestillingsdepartementet (2006): Tema Barn og Ungdom
Web: odin.dep.no/bld/norsk/bn.html

Hedmark Fylkeskommune(2006): Hedmark fylkeskommunes hjemmeside
Web: www.hedmark.org/

Johansen, V. (2003) *Children and the Welfare State - A generation perspective*. Paper presentert på den internasjonale konferansen "Marginalization and Social Exclusion", i Ålesund.

Naustvik, S. (2004): Ungdommens fylkesting skal evalueres.
Web: media.sv.no/hedmark/hvem/fylkestinget/nyheter/dbaFile70004.html

UFT (2006a): Vedtekter for Ungdommens fylkesting
Web: www.ungting.no/dtArticle.aspx?m=3373&amid=21087

UFT (2006b): Ungdommens fylkesting - moro for oss, bra for deg!
Web: www.ungting.no/dtArticle.aspx?m=3302&amid=20342

Fra arkivet til Ungdommens fylkesting

- Årsberetninger for perioden 1998-2005
- Møtoreferater for perioden 1998-2005
- Saksprotokoller for perioden 1998-2005
- Avisutklipp for perioden 1998-2005. Avisene som er med inkluderer blant annet Hamar-Arbeiderblad, Hamar Dagblad og Østlendingen.

I tillegg har vi fått informasjon fra hjemmesidene til Ungtingene i alle fylker som har en slik ordning.

Vedlegg 1. Vedtekter for Ungdommens fylkesting

§1 Navn, formål og myndighetsområde

- a) Organets navn er Ungdommens fylkesting i Hedmark
- b) Formålet med Ungdommens fylkesting er at ungdom i Hedmark skal gis mulighet til medbestemmelse og påvirkning i fylkeskommunale saker, samt å øke unges samfunnsengasjement og gi ungdom trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler.
- c) Ungdommens fylkesting er et rådgivende organ for Hedmark fylkeskommune. Ungdommens fylkesting skal ha et arbeidsutvalg, fire faggrupper og det skal settes ned utvalg etter behov. Ungdommens fylkesting og dets underorganer skal uttale seg i fylkeskommunale saker av stor og spesiell betydning for ungdom. Dette gjelder blant annet fylkesplanen, utdanningsaker, kultursaker, samferdselssaker og forslag til årsbudsjett og økonomiplan. Så langt det er praktisk mulig skal fylkeskommunen bidra til å innhente uttalelse fra Ungdommens fylkesting eller dets underorganer i slike saker.
- d) Ungdommens fylkesting eller dets underorganer kan på eget initiativ ta opp saker som angår ungdom i Hedmark. Fylkesrådet skal da ta opp disse sakene til behandling.
- e) Vedtak i Ungdommens fylkesting eller dets underorganer i saker under behandling i fylkeskommunale organer, skal følge saksdokumentene som vedlegg i sakens videre gang.

§2 Sammensetning

- a) Ungdommens fylkesting oppnevnes av fylkestinget årlig. Organet skal bestå av 45 representanter med 2 personlige vararepresentanter. Disse rangeres 1. og 2. vara. Disse fordeles på to representanter fra hver kommune i Hedmark samt av 1 representant fra Elevorganisasjonen (EO). I tillegg møter 1 representant fra hver av ungdomsorganisasjonene til de politiske partiene som er representert i fylkestinget med tale- og forslagsrett i Ungdommens fylkesting.
- b) De kommunale representanter med vararepresentanter skal velges for en periode på to år, med utskiftning slik at en av representantene velges hvert år.
- c) Kommunenes representanter og vararepresentanter skal være nominert av det kommunale barne- og ungdomsråd, ungdomsråd eller lignende. I de kommuner hvor et slikt råd ikke finnes, skal kommunen nominere etter en demokratisk prosess blant ungdom i kommunen. Elevråd ved ungdomsskoler og videregående skoler, fritidsklubber og lokale ungdomsorganisasjoner bør trekkes inn i denne prosessen. Kommunene innstiller overfor fylkestinget på representasjon slik at den er representert med en av hvert kjønn. Innstillingen må være avgitt innen de tidsfrister som fylkeskommunen setter, og senest 4 uker før Ungdommens fylkestings ordinære møte. Institusjonene skal ha invitasjon til å innstille minst 3 uker før disse fristene.
- d) Medlemmene av Ungdommens fylkesting skal være mellom 13 og 25 år.

§3 Arbeidsutvalg

- a) Ungdommens fylkesting velger et arbeidsutvalg på 9 personer blant de frammøtte i salen som representerer en kommune. I tillegg velges det to møtende vararepresentanter til arbeidsutvalget. Blant de faste medlemmene av arbeidsutvalget velges det leder og nestleder. Om en person har vært medlem av arbeidsutvalget i den foregående periode faller kravet om å være representant fra en kommune bort.
- b) Arbeidsutvalget har ansvaret for den løpende kontakten med og arbeidet i fylkeskommunen mellom møtene i Ungdommens fylkesting. Arbeidsutvalget skal møtes minst 7 ganger pr. år eller etter behov. Under hastesaker kan telefonmøte eller

videokonferanse være godkjent møteform. Arbeidsutvalget avgir årsberetning til Ungdommens fylkesting. Etter Ungdommens fylkestings behandling legges denne fram for fylkestinget. Medlemmene i arbeidsutvalget skal jevnlig få forelagt oversikter over saker som er til behandling i fylkestinget og fylkesrådet.

c) Arbeidsutvalget har ansvar for å organisere og innkalle til møter i Ungdommens fylkesting, og setter opp forslag til dagsorden. Arbeidsutvalget skal kunne uttale seg på vegne av Ungdommens fylkesting mellom møtene i Ungdommens fylkesting i alle saker. Det skal understrekes at Ungdommens fylkesting ikke har drøftet saken der dette er tilfelle.

d) Vedtak i arbeidsutvalget gjøres ved simpelt flertall. Ved stemmelikhet er leders stemme avgjørende. Minst 4 må være til stede for at arbeidsutvalget skal kunne fatte vedtak.

e) Av arbeidsutvalgets medlemmer skal det være minst tre medlemmer fra hvert kjønn. Det bør også tilstrebes at alle regioner i fylket er representert i arbeidsutvalget.

§4 Gruppene i Ungdommens fylkesting

a) Medlemmene i Ungdommens fylkesting skal sitte i en av fire faggrupper, Kultur og Oppvekst, Utdanning, Samferdsel, Miljø og Arbeid, eller Helse. Leder av Ungdommens fylkesting sitter ikke i en gruppe.

b) Hver gruppe har en leder og en nestleder. Leder og nestleder er faste medlemmer av arbeidsutvalget.

§5 Møtene i Ungdommens fylkesting

a) Ungdommens fylkesting avholder ordinært møte 2 ganger i året. Begge møter bør ha minst to dagers varighet. Fortrinnsvis bør disse møtene avholdes i løpet av mars/april for vårhalvåret, og oktober/november for høsthalvåret.

b) Arbeidsutvalgets medlemmer har alle rettigheter i Ungdommens fylkesting. Andre kan innvilges tale- og forslagsrett etter spesielt vedtak i Ungdommens fylkesting.

c) Det velges særskilt møteledelse for møtene. Alle vedtak gjøres ved simpelt flertall.

d) Ved møtestart velges to representanter - en av hvert kjønn - til en valgkomite som skal arbeide under møtet for å innstille på neste års arbeidsutvalg. Fylkestinget oppnevner på forhånd en representant til denne komiteen. Fylkestingets representant kan ikke være leder av komiteen.

e) Dersom medlemmene av Ungdommens fylkesting skal forlate salen for en periode under møtene, må det søkes om permisjon gjennom møteleder. Ungdommens fylkesting innvilger eller avviser etter skjønn.

f) Ekstraordinært møte i Ungdommens fylkesting kan avholdes om arbeidsutvalget finner det påkrevet, eller om 1/3 av medlemmene krever det. Om Hedmark fylkeskommune skal dekke de økonomiske kostnader til ekstraordinære møter, må disse godkjennes av fylkesrådet.

g) Ved alle arrangementer arrangert av Ungdommens fylkesting skal det være rusmiddelforbud under hele arrangementet. Heller ikke der møtet varer over flere dager skal rusmidler benyttes av deltakerne.

§6 Økonomi og administrasjon

a) Fylkesrådet stiller sekretariat for Ungdommens fylkesting og arbeidsutvalget. Dette skal sørge for at protokoll føres og bistå med andre løpende oppgaver etter behov.

b) Ungdommens fylkesting og dets underorganer kan også invitere politikere og administrasjon til sine møter ved behov for orienteringer, spørsmål og diskusjon. Under

Ungdommens fylkestings møter skal det alltid være politisk og administrativ representasjon fra Hedmark fylkeskommune til stede.

- c) Under alle ordinære møter i Ungdommens fylkesting skal det arrangeres en "Ungdommens spørretime", hvor representanter for Hedmark fylkeskommune besvarer eventuelle spørsmål fra deltakerne.
- d) Fylkestinget og fylkesrådet kan invitere representanter fra Ungdommens fylkesting og dets underorganer til å delta i møter med tale- og forslagsrett etter behov. Ungdommens fylkesting og arbeidsutvalget kan også anmode om å få møte med slike rettigheter i fylkeskommunale organer.
- e) Ungdommens fylkesting og arbeidsutvalget har rett til innsyn i alle saksdokumenter som ligger innenfor Ungdommens fylkestings virkeområde. Denne retten inntreffer når saken er framsendt til politisk behandling. Særregler for innsyn i taushetsbelagte opplysninger gjelder tilsvarende som for fylkestingets behandling.
- f) Reise- og møteutgifter dekkes av Hedmark fylkeskommune etter regler i § 6 dersom ikke annet er særskilt bestemt
- g) Protokoller fra Ungdommens fylkesting sendes Ungdommens fylkestings medlemmer og arbeidsutvalg, Hedmark fylkestings medlemmer og fylkesrådet senest 1 måned etter Ungdommens fylkestings møte. Protokoller fra arbeidsutvalgets møter sendes arbeidsutvalgets medlemmer, ungdommens fylkestings medlemmer, fylkestingets medlemmer og fylkesrådet senest 14 dager etter møtet.

§7 Godtgjørelser

- a) Reise- og diettgodtgjørelser for medlemmer og personer med møterett i Ungdommens fylkesting og dets underorganer dekkes etter statens regulativ og retningslinjer. Det gis forøvrig ikke mer i nattillegg enn hva det koster med overnatting på det aktuelle overnattingsstedet.
- b) Tapt arbeidsfortjeneste dekkes mot legitimasjon fra arbeidsgiver med inntil kr 1500,- pr. dag og kr 200,- pr time.

§8 Vedtektsendringer

- a) Disse vedtekter kan endres av Hedmark fylkesting.
- b) Vedtektsendringer kan kun foretas etter initiativ eller uttalelse fra Ungdommens fylkesting. Forslag på endring av vedtektene må være sendt inn minst tre (3) uker før møtet i Ungdommens fylkesting.

§ 9 Skolering

- a) Det skal gjennomføres en grunnleggende skolering for alle Ungdommens fylkesting-medlemmer som ikke har vært gjennom dette tidligere. Skoleringen skal inneholde bl.a. informasjon om Hedmark fylkeskommune og arbeidsmetoder for Ungdommens fylkesting.

Vedlegg 2. Følg brev og svar fra spørreundersøkelsen til UFT-medlemmene

Til
- Medlemmer Ungdommens Fylkesting
- Tidligere medlemmer av Ungdommens Fylkesting



Ungdommens fylkesting

Dato:

8. februar 2006

Evaluering av Ungdommens Fylkesting i Hedmark

Kjære medlem/tidligere medlem av Ungdommens fylkesting i Hedmark

Du inviteres her til å delta i en undersøkelse om Ungdommens fylkesting (UFT).

Med støtte fra Hedmark fylkeskommune og Ungdommens Fylkesting har Østlandsforskning satt i gang en evaluering av UFT. Målet med evalueringen er å analysere om UFT fungerer i henhold til sine formål, og å gi innspill til eventuelle forbedringer av ordningen.

Vi ønsker å se problemstillinger i lys av UFT-medlemmers egne erfaringer. Derfor håper vi at du kan sette av noen minutter til å svare på 19 spørsmål.

Spørreskjema returneres til Østlandsforskning. Svarene vil bli behandlet konfidensielt og du er sikret full anonymitet.

Svarfrist er tirsdag 21. februar.

Eventuelle spørsmål kan rettes til forsker Vegard Johansen på telefon 61265717 eller e-post adresse vj@ostforsk.no

Med vennlig hilsen

Vegard Johansen
Østlandsforskning

Kjerstin Lundgård
Leder UFT

Svar fra spørreundersøkelsen til UFT-medlemmene

Kjønn	Antall	Prosent
Mann	21	35,6
Kvinne	38	64,4
Samlet	59	100,0

Din alder da du begynte i UFT?	Antall	Prosent
13-14 år	11	18,6
15-16 år	32	54,2
17-18 år	14	23,7
19 år og eldre	2	3,4
Samlet	59	100,0

Hvilket år begynte du i UFT?	Antall	Prosent
2001	13	22,4
2002	14	24,1
2003	8	13,8
2004	12	20,7
2005	11	19,0
Samlet	58	100,0
Manglende informasjon	1	

Hvordan ble du UFT-representant?	Antall	Prosent
Valgt	47	82,5
Oppnevnt	10	17,5
Samlet	57	100,0
Manglende informasjon	2	

Har du vært/Er du medlem/vara i AU?	Antall	Prosent
Valgt	25	42,4
Oppnevnt	34	57,6
Samlet	59	100,0

Var du medlem av en politisk ungdomsorganisasjon da du begynte i UFT?	Antall	Prosent
Valgt	19	32,8
Oppnevnt	39	67,2
Samlet	58	100,0
Manglende informasjon	1	

Det er/var for få møter i UFT	Antall	Prosent
Helt uenig	3	5,4
Noe uenig	4	7,1
Verken enig eller uenig	13	23,2
Noe enig	20	35,7
Helt enig	16	28,6
Samlet	56	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	3	

Jeg er opptatt av politikk	Antall	Prosent
Helt uenig	1	1,8
Noe uenig	15	26,3
Verken enig eller uenig	20	35,1
Noe enig	14	24,6
Helt enig	7	12,3

Samlet	57	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	2	
UFT har gjort meg mer samfunnskritisk	Antall	Prosent
Helt uenig	7	12,7
Noe uenig	8	14,5
Verken enig eller uenig	16	29,1
Noe enig	14	25,5
Helt enig	10	18,2
Samlet	55	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	4	

10.

Jeg lærte lite om politiske spilleregler og byråkrati i UFT	Antall	Prosent
Helt uenig	14	25,5
Noe uenig	12	21,8
Verken enig eller uenig	12	21,8
Noe enig	13	23,6
Helt enig	4	7,3
Samlet	55	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	4	

Jeg har lært mye om demokratiske verdier i UFT	Antall	Prosent
Helt uenig	8	14,8
Noe uenig	5	9,3
Verken enig eller uenig	18	33,3
Noe enig	17	31,5
Helt enig	6	11,1
Samlet	54	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	5	

Jeg er svært interessert i samfunnsprospørsmål	Antall	Prosent
Helt uenig	2	3,5
Noe uenig	2	3,5
Verken enig eller uenig	12	21,1
Noe enig	26	45,6
Helt enig	15	26,3
Samlet	57	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	2	

Organiseringen i UFT er god	Antall	Prosent
Helt uenig	6	10,9
Noe uenig	11	20,0
Verken enig eller uenig	15	27,3
Noe enig	20	36,4
Helt enig	3	5,5
Samlet	55	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	4	

Gruppeinndelingen er en god ordning	Antall	Prosent
Helt uenig	3	5,6
Noe uenig	7	13,0
Verken enig eller uenig	11	20,4
Noe enig	16	29,6
Helt enig	17	31,5
Samlet	54	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	5	

Arbeidsbyrden i UFT er/var for liten	Antall	Prosent
Helt uenig	6	11,1
Noe uenig	8	14,8
Verken enig eller uenig	22	40,7
Noe enig	12	22,2
Helt enig	6	11,1
Samlet	54	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	5	

UFT er ofte i media	Antall	Prosent
Helt uenig	11	20,0
Noe uenig	21	38,2
Verken enig eller uenig	15	27,3
Noe enig	8	14,5
Samlet	55	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	4	

UFT kommer med få egne saker	Antall	Prosent
Helt uenig	5	8,9
Noe uenig	14	25,0
Verken enig eller uenig	20	35,7
Noe enig	9	16,1
Helt enig	8	14,3
Samlet	56	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	3	

UFT er bare et høringsorgan uten gjennomslagskraft i forhold til fylkesting, fylkesråd og andre politiske utvalg	Antall	Prosent
Helt uenig	15	27,8
Noe uenig	12	22,2
Verken enig eller uenig	8	14,8
Noe enig	14	25,9
Helt enig	5	9,3
Samlet	54	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	5	

UFT må få en egen budsjettpost som kan brukes i forhold til egne prioriterte områder	Antall	Prosent
Helt uenig	5	9,6
Noe uenig	2	3,8
Verken enig eller uenig	13	25,0
Noe enig	13	25,0
Helt enig	19	36,5
Samlet	52	100,0
Manglende informasjon/vet ikke	7	

Vedlegg 3. Følgere og svar fra spørreundersøkelsen til fylkestingsrepresentantene

Kjære medlem av Fylkestinget

Du inviteres her til å delta i en undersøkelse om Ungdommens fylkesting (UFT).

På oppdrag fra Hedmark fylkeskommune har Østlandsforskning satt i gang en evaluering av UFT. Målet med evalueringen er følgende:

- * å vurdere om fylkeskommunen gjennom UFT har gitt ungdom reell medbestemmelse i saker som angår barn og ungdom
- * å vurdere om UFT har bidratt til å øke ungdoms samfunnsengasjement
- * å gi innspill til forbedringer av UFT-ordningen

Et gjennomgående perspektiv i evalueringen er å se problemstillinger i lys av både UFTs og Fylkestingets erfaringer. Derfor håper vi at du kan sette av noen minutter til å svare på 13 spørsmål. Svarene er sikret full anonymitet.

Svarfrist er tirsdag 21. februar.

Med vennlig hilsen

Vegard Johansen
Østlandsforskning

Svar fra spørreundersøkelsen til fylkestingsrepresentantene

Alder	Antall
Under 41 år	4
41 år eller eldre	6
Total	10

Antall perioder i fylkestinget	Antall
1 periode	3
2 perioder eller flere	7
Total	10

Partigruppering	Antall
Posisjon	6
Opposisjon	4
Total	10

Det er stor aktivitet i UFT	Antall
Noe uenig	1
Verken eller	6
Noe enig	3
Total	10

UFT kommer med få egne saker	Antall
Helt uenig	1
Noe uenig	2
Verken eller	2
Noe enig	3
Helt enig	2
Total	10

UFT gir viktige og konstruktive innspill til Fylkestinget	Antall
Verken eller	3
Noe enig	5
Helt enig	2
Total	10

UFT-ordningen bør legges ned	Antall
Helt uenig	8
Noe uenig	1
Verken eller	1
Total	10

UFT bør få en fast sum hvert år som de kan disponere til egne tiltak	Antall
Noe uenig	1
Verken eller	1
Noe enig	2
Helt enig	6
Total	10

UFT koster for mye	Antall
Helt uenig	6
Noe uenig	2
Noe enig	1
Vet ikke	1
Total	10

UFT er ofte i media	Antall
Helt uenig	2
Noe uenig	1
Verken eller	6
Noe enig	1
Total	10

UFT-ordningen fungerer dårligere i dag enn den har gjort tidligere	Antall
Noe uenig	3
Verken eller	5
Noe enig	1
Vet ikke	1
Total	10

UFT er viktig som en læringsarena mht politisk virksomhet	Antall
Verken eller	1
Noe enig	2
Helt enig	7
Total	10

UFT er viktig for å sikre de unges medvirkning i beslutningsprosesser	Antall
Noe uenig	1
Noe enig	5
Helt enig	4
Total	10

Ungdommens fylkesting i Hedmark. En evaluering av perioden 1998-2005 med utgangspunkt i forbedringspotensialer

Ungdommens fylkesting (UFT) hadde sitt første møte i april 1998 og er nå inne i sitt åttende år. Våren 2004 bestemte

Fylkestinget at det skulle settes av penger til en ekstern evaluering, og ØF begynte evalueringen 2. januar 2006.

Hovedinntrykket forskerne sitter igjen med - etter å ha foretatt dokumentanalyser, dybdeintervjuer med sentrale aktører og spørreundersøkelser både blant medlemmer/tidligere medlemmer i UFT og dagens fylkestingsrepresentanter – er at UFT har vært en positiv ordning både for fylkeskommunen, fylkesting og ungdommene som har medvirket. Formålene til ordningen – medbestemmelse, økt samfunnsengasjement og trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler- har i stor grad fulgt opp. Det må likevel nevnes at det både har vært ”gode” og ”svakere” år. Ansvar for de ”dårlige” periodene må deles av både fylkeskommunen og ungdommene som har medvirket.

Evalueringen har vist at det er rom for forbedringer/endringer knyttet til: i) Kontinuitet og stillingsandel i sekretærfunksjonen; ii) skoling i ledelse, gruppeprosesser og medier; iii) ny modell for saksgangen; iv) endringer i forhold til gruppene; v) økt engasjement blant UFT-medlemmene; vi) rekrutteringsprosessen; og vii) nye aldersgrenser

ØF-rapport nr.: 09/2006
ISBN nr.: 82-7356-588-2